



SKAUTING

Léto 1974 Příloha



Tento článek je určen jen skautské veřejnosti. Nepřejeme si, aby článek, nebo jeho části byly dále publikovány bez našeho ~~svolení~~ svolení.

Když jsem stál v rozpacích, jak začít tento příspěvek, vzpoměl jsem si na výrok jednoho svého přítele. Byl to moudrý, zkušený muž a dal mi jej jako odpověď na mé hledání a zoufání nad tím, že svět byl ve stavu, v jakém podle mých představ vůbec být neměl.

Ty mé tehdejší představy se nelišily příliš od představ mých vrstevníků a byly dány věkem a výchovou. Zhruba řečeno, spočívaly v tom, že dobro má vítězit nad zlem, přičemž oba tyto protiklady mají své nezaměnitelné kontury a mezi nimi probíhá pro všechny stejně zřejmá hranice.

Ten citát, smím-li to tak nazvat, zní:

"Nepadá sníh aby zahubil svět, ale aby každé zvíře ukázalo stopu svou".

Později jsem zjistil, že má svůj původ, pokud se nemýlím, v Čelakovského "udrosloví národa slovanského", kde bych před tím něco tak nadčasového a s takovou hloubkou nikdy nehledal. Byl již častěji používán. Snad proto, že nám dal osud často příležitost taková hledání a takové otázky klást.

Od té doby uteklo již hodně vody a já jsem shledal časem, že ten svět a jeho obyvatele a jejich činy jsou daleko složitější, než aby se daly tak jednoduše vysvětlit. Tehdy to však byl dobrý klíč, odpověď na jeden důležitý aspekt mých problémů. A možná opravdu to byla jedna velká příčina té zlé doby, že každý dostal nejen příležitost, ale byl doslova donucen svou stopu předvést.

S údivem jsem později poznal, že jeho platnost nebyla omezena jen na tu chmurnou dobu, ale že může být užitečným vodítkem v celém životě, exil nevyjímaje.

Nic z toho, co nyní podnikáme, nemá jen platnost okamžiku a ty naše stopy budou, ať už je nám to milé nebo ne, zachovány v historii čsl. skautingu.

Je asi již v samotné povaze věci, že do přípravných organizací se nevolí, ale vyzývá se k spolupráci.

Ja jsem byl vyzván členy Přípravného ústředí čsl. skautingu v exilu k takové spolupráci a ve snaze pomoci věci mému srdci z nejbližších jsem přijal prozatímní funkci tajemníka, i když má profese nepatří zrovna mezi takové, které by pro takovou činnost právě předurčovaly.

Rád bych se nějak představil, ale moje skautská přezdívka řekne něco asi jen nemnohým a moje vlastní jméno jen o málo více.

Začínám patřit již ke střední generaci a z vlasti jsem odešel v roce 68.

Pro skauting jsem žil už od doby, kam až moje paměť sahá a když opomenu své nejprvnější vlcácké kroky na samotném začátku války, začal jsem opravdu skautovat v r. 44 a domnívám se, že jsem s tím ještě do dnes nepřestal.

Tato příchyllost ke skautskému hnutí nebyla vždy považována za pozitivní a v této souvislosti kolika let tzv. pře-

výchovy v komunistickém vězení, která mě měla od tohoto bludu oprostít.

Ta převýchova se ukázala jako vcelku pozitivní, i když dopadla poněkud jinak, než si soudruzi představovali. Nedošel jsem k závěru o zlobném vlivu skautingu na lidstvo, ale poznal jsem natolik rozkoše a taje praktického komunismu, že jsem se stal natrvalo imunním vůči těmto svodům.

V současné době pracuji jako technik u jedné stroj. firmy a kromě lásky ke skautingu mám ještě rodinu s třemi kluky ve věku nanejvýš zralém pro řádnou skautskou výchovu. Z toho tedy plyne, že můj zájem na dobře fungující skaut. organizaci není jen tak docela nezájímavý, jak by se mohlo na první pohled zdát.

Jsem nyní činný v jednom oldskautského oddílu působícího zde na západě, který však vznikl ještě dávno ve vlasti a k tomu pod doslovnou ochranou Státní bezpečnosti. Vznikl totiž ve vězení a příslušným činitelům to tehdy jaksi uniklo. Doufám, že tímto sdělením nezpůsobím, že některý z těch dobráků za to bude popotahován.

Naš oddíl sdružuje většinu bývalých vězňů a jejich rodinných příslušníků, žijících nyní ve svobodném světě.

Přípravné organizace většinou bují na panenské půdě či úhuru a vznikají domluvou několika jedinců stejných zájmů a představ a mají uvést něco nového v život.

Takovým nějakým způsobem, alespoň podle mých představ, vzniklo také Přípravné ústředí (PU), jehož jsem nyní členem.

Zda ta živná půda byla opravdu úhorem a zda tedy vznik PU měl své oprávnění, tím se chci zabývat později.

Proč jsem se rozhodl právě pro činnost v PU? V tom už je i kus odpovědi na tu předchozí otázku. Kromě jiného totiž pro "přípravné" v názvu.

Za současného stavu věci, kdy existuje několik skupin a žádná nemá oprávnění na ústřední postavení, se mi to "přípravné" jeví jako nejsympatičtější a nejskromější a mohlo by být dobrou organizační základnou pro uspořádání sněmu, který považují nejenom já, ale i všichni moji přátelé za nevyhnutelný.

Protože současně se mnou přijalo výzvu ke spolupráci v PU více bratrů a dá se tedy předpokládat něco nového v duchu i praxi PU, měl bych snad uvést nějaké prohlášení. Rád bych se ale vyhnul nějakému programovému prohlášení v pravém slova smyslu, abych nějakým závazným programem neblokoval cestu jiným názorům a představám a nakonec i vyjednávání samému.

Dal bych přednost tomu, aby následující řádky byly raději považovány za příspěvek nebo podnět k rozpravě; za nabídnutou informaci o našich představách a záměrech.

Ještě před tím, než se začnu zabývat věcmi, které jistě u mnohých narážejí na nepochopení a vzbudí nevrlost, nevoli a možná i pohoršení, chtěl bych ujistit, že se vynasnažím vyvarovat všech potouchlostí a vší osobní nevraživosti a zaujetí. Rád bych se ubránil i toho, zranit a osobně ublížit tam, kde se tomu lze vyhnout. Avšak jen tam, kde to neznemožní pochopení souvislostí a řešení problémů vůbec.

Vím též, že někdy se může stát přílišná otevřenost jen určitým druhem sprostoty a tomu bych se velice rád vyhnul.

Nejsem si však jist, zda se mi v mých řádkách podaří potlačit stopy hořkosti. Není to jen skautská láska, ale i rozhořčení, hněv ba dokonce vztek nad zklamanou nadějí, která vyrostla z naší neomezené, nebo spíš hodně omezené důvěry ve vše, co se hlásí ke skautingu, které diktují mé vystoupení. Rozhořčení nad tím, že nás mnozí nemohou brát vážně, že nás považují za tajtrlíky vedoucí mezi sebou žabomyší vojnu. A že nemohu našim bratrům doma na jejich vyčítky jež pronikly až sem odpovědět, že se jen mýlí.

Jak jsem si to sám dříve nedovedl představit, podnícem tím rozhořčením, dotknu se některých osob, které jsou v mnohých očích stále ještě nedotknutelnými božstvy. Vyzývání, resp. vyzývání bohů nese odjakživa mnohá rizika. Chci je podstoupit, protože jen tak se ukáže, kdo

je toho jména hoden.

Jestě jedné obavy se v této úvodní fázi nemohu zcela zbavit, a to, že se mohu nevědomky dopustit omylu. Mé informace a podklady na jejichž základě musím posuzovat, jsou velmi neúplné a mohu se tak dopustit snadno i křivdy. Tento nedostatek informací mohl způsobit, že některé události, souvislosti a jevy mohu posuzovat nesprávně, ale to právě očekávám od této diskuse, že omyly tohoto druhu odstraní. Nezbyvá mi, než do hry zakalkulovat i velkorysost a pochopení event. postizených. U každého omylu jsem přístupný správné informaci a nikdy nebudu váhat se veřejně omluvit.

Není mým cílem rozšiřovat zmatek. Není mým úmyslem prohlubovat příkopy nedůvěry a bořit zbyvající můstky k porozumění, ale soudím, že ~~je~~ jedina cesta, jediný možný způsob jak najít základnu pro nový začátek a novou stezku je otevřít nicemu se nevyhybající rozpravu, která nám umožní se navzájem poznat, osvětlit si navzájem názory a postoje a ukázat, kde jde jen o nedorozumění a kde již o zlou vůli. Jenom vzájemné poznání nám umožní zjistit, zdačco nás spojuje je silnější, než to, co nás rozděluje. Pouhé zaklínadlo skautského ducha tu již, bez přesného vyhranění nestací, protože stejná chyba stála též u umrtního lože Junaka.

Někteří shledávají za nejvhodnější způsob jak řešit různé prekerní situace a krisové stavy v exil. organizacích, zákulisní ututlávání, odkládání nepohodlných řešení ve víře, že: "čas vše dobou zahojí ...". Navenek zůstane tvář zachována. Připomíná to ale krásný obraz poklidné krajiny dýšící pohodou, za jehož rámem je plno štěnic.

Tato praxe se doposud nikde neosvědčila a naše hnutí si ji, chce-li zůstat věrno samo sobě, ani dovolit nemůže.

Připouštění takové "svaté" lži, navenek předstírající, jen něco lepšího pro uchování dobré pověsti, je zhoubné a má vždy špatné následky. Demoralisuje vlastní organizaci a kde se jednou usadí lež, tam na sebe ty ostatní nerestí nedají dlouho čekat.

To co zde píši, má do značné míry osobní charakter. Nedělám si žádný nárok být oficiálním mluvčím PU. Může se i stát, že v některém dílčím názoru se budu lísit od názoru ostatních spolupracovníků PU, avšak v těch zásadních otázkách jsou naše názory shodné.

Než se obrátím k věcem týkajícím se výlučně našeho hnutí, chtěl bych se zmínit o domněle, která je rozšířena v některých našich krajských spolcích, totiž že krise kterou nyní prožíváme, je způsobena nějakým generačním problémem. Ten nevšední zájem je sám o sobě zajímavý a jeho vysvětlení je jednoduché.

Ti, kdož si chtějí vylepsit své postavení v našem hnutí, resp. odvrátit pokles svého vlivu, využívají svých styků k těmto organizacím a zavlékají tak naše problémy tam, kde nám nemohou stejně pomoci a zamořují tak navíc i jiné spolky.

K tomu vlivu generačního problému si dovoluji mít jiný názor než je ten výše citovaný. Je sice velice módní a já také nechci tvrdit, že neexistuje vůbec, avšak v našich problémech není tím pravým kamenem úrazu, protože ty hranice nedorozumění probíhají po jiných mezích než po věkové příslušnosti a dokonce ani příslušnost k různým emigračním vlnám, jak se alespoň mně jeví, nehraje žádnou klíčovou roli.

Já sám patřím k té vlně roku 68, tedy té, která u mnoha dřívějších uprchlíků budí tolik nedůvěry a obav.

Co na to odpovědět? Co je to vlastně ta vlna 68. Má někdo skutečně oprávnění prisuzovat různým vlnám různé politické a mravní kvality?

Politické snad, ale ty mravní? Předně ta masa lidí odešla z vlasti r. 68 nebyla zdaleka tak jednolitá, jak by se mohlo zdát a kromě toho data svého útoku a prožité doby v kom. rezimu, není již mnoho jiných společných jmenovatelů.

Odejít mohl tehdy takřka každý, ale téměř u každého jsou motivy jeho rozhodnutí jiné. Ve své podstatě jsou daleko různorodější, než tomu mohlo být v r. 48. A také způsob uskutečnění byl, právě tak jako počáteční existenční potíže, pro nás nekonečně lehčí, než pro ty z roku 48 a let následujících. Ten kdo dostal povolení, mohl se dostat ven téměř bez rizika a bez obav z dlouholetého živoření. To je snad naše štěstí, ale rozhodně ne provinění.

Domnívám se, že značná část lidí z té naší vlny neměla vpravdě žádné opravdu politické pohnutky pro své opuštění republiky. Sli jen za lepším bydlem a delejí zde to, co doma, t.j. snaží se utrhout lepší kus místa na slunci. Ti ovšem mají zájem co nejrychleji splynout s novým prostředím a ti se nám jistě do cesty plést nebudou.

Pak je tu část těch, kteří, snad za cenu prostého držení huby živorili o stupínek výš, než ti docela dole a využili první příležitosti, aby i v tom politickém ohledu mohli žít jako lidé. A s těmi se dá již počítat.

A nakonec jsou to lidé, kteří opravdu odejít museli, kteří vy-chutnali a prošli všemi vymoženostmi kom. státu a kteří už neměli chuť nebo odvahu si to znovu zopakovat. A ti mají vůči kom. systému daleko vyhranější vztah než někteří staří emigranti, kteří ostatně znají život ~~xxx~~ v takovém "ráji" jen z literárních pramenů a jejichž vztah je než akademicky a neosobní.

Samozřejmě, na každém zanechalo to období své stopy. Otázka je, zda to musí být vždy tak záporné. Kdo tomu nerozumí, ať si čte Solženicina. Třeba mu to něco napoví. Ten také poznal dříve jen totalitu a nezdá se, že by mu nějak obzvlášť učarovala. To žhavé přilnutí u nás k demokracii a svobodě osobní je asi nejspíše způsobeno tím, že jsme poznali, co znamená jejich nedostatek.

Vytýká se nám podezíravost a přenášení praktik kom. režimu na půdu exilu. Je to opravdu tak? S tou ne důvěrou na tom něco může být. To je důsledek těch dvaceti let, kdy byla plně oprávněná. Ale to druhé? Ta největší chyba, které jsme se na našem hnutí zde dopustili, byla právě nadměrná a nekritická důvěřivost a ty největší "podtrhy", které bych jinak připisoval jen soudruhům, zde v ex. hnutí v poslední době spáchali právě staří, "nákazou" totalitarismu nepostižení emigranti. Ale k tomu se ještě později vrátím.

Měl bych se nyní zabývat samotným PU, t.j. jeho vznikem, vývojem, cíli a oprávněním.

Snad nejvhodnější úvod bude, když ocituji úvodní část jeho programového prohlášení z r. 1970.

" V srpnu 1970 se ve Stuttgartu a v Naardenu sešla skupina skautských činníků obou exilových vln. Bylo to několik týdnů před úředním ukončením činnosti skautských organizací v Čechách a na Slovensku. U vědomí skutečnosti, že tíha odpovědnosti za kontinuitu českého a slovenského skautingu leží na exulantech, dohodli se přítomní bratři na založení Přípravného ústředí českého a slovenského skautingu v exilu.

Hlavním cílem PU je položit základy pro silný a jednotný český skauting v zahraničí, který se v plném rozsahu hlásí k původním ideám zakladatele světového skautingu sir Baden Powella a k tomu účelu si vytýcilo úkoly, které po dobu své dočasné existence bude sledovat."

Z úkolů, jež si vytýklo, jsem považoval za nejdůležitější a nejpotřebnější ten: " Vytvořit pokud možno v době co nejkratší podmínky příznivé pro svolání Sněmu, který projedná všechna základní rozhodnutí a zvolí členy do Hlavního Stanu definitivního ústředí."

Chťel bych se zabývat důvody, které zabránily PU tento cíl, totiž svolání sněmu, doposud uskutečnit, ale dám přednost otázce, která si nezaslouží a ani nedovolí být odkládána, t.j. zda vůbec vznik a činnost PU má své oprávnění a zda nebylo jenom trucpodnikem, který již beztak složitou situaci ještě více zkomplikoval.

Já a mí druzi tento názor nesdílíme a abych objasnil naše stanovisko, začnu hodně daleka.

Od samotného zakončení činnosti Junáka po komunistickém puči v

r. 48, resp. po zakončení té činnosti, ke které jsme se byli ochotni ještě hlásit, počal jsem pít po každé zprávě a zmínce o činnosti našich skautů v zahraničí. Z té doby zaslouží nejvíce vděčnosti rozhlasová stanice Svobodná Evropa. Dodnes nezapomenu na vzrušení které jsem tehdy prožíval při líčení průběhu světového Jamboree v Hakosku.

Vědomí příslušnosti k světovému bratrství, vědomí, že naši bratři v exilu mluví za nás umlčené, živila mou naději a bez nadsázky mi činila život snesitelnější. Jsem si jist, že i nyní sdílí doma mnoho bratrů a sester stejné pocity a já to chápu jako závazek.

Jenže, informace časem zvolna vysychaly. Teprve ty, které se začaly objevovat začátkem roku 68, se zdály nasvědčovat, že exil. skauting nevymřel. Očekávali jsme tehdy dokonce, že může nějak pomoci nalézt vhodnou orientaci v tom všeobecném zmatku a že zejména na tom ideologickém poli pomůže zabránit těm největším výstřelkům.

Dnes se to může zdát planým fantasírováním, ale tehdy to bylo možné, ba dokonce žádoucí, protože i ti nejvyšší měli v té počáteční fázi nastražené uši směrem k světovému ústředí a čekalo se, že ti naši tam venku budou prostředníky.

Samozřejmě, kromě nezávazných projevů sympatií a ujišťování o nevyměšování se, se nekonalo nic.

Takové projevy vřelých sympatií byly však namnoze chápány jako schvalování nastoupeného kursu a postaraly se o ještě větší zmatek a podílely se svým nepřímým vlivem o pár ostudných měsíců zmírání Junaka.

Když jsem se dostal do svobodného světa, a to co zde vykládám nejsou jen mé osobní dojmy, to sdílí spousta mých přátel, byl jsem pln nedočkavosti zúčastnit se práce v exil. hnutí. Jenže ten začátek nebyl moji snaze tak příznivý. Jednak nebylo snadné najít hned kontakt, ale daleko větší překážkou byla vlastní existence, která nedovolila žádné velké exponování.

Samozřejmě že jsme vyvíjeli nějakou činnost, ale jen v užším kruhu svých přátel a zaměřenou hlavně na informování bratrů hostitelských zemí o problematice čl. skautingu. Samozřejmě že jsme při tom zdůrazňovali nepřetržitou činnost, a kontinuitu naší ex. organizace, ale jak jsme se zvolna seznamovali se skutečností, začínali jsme se červenat dovnitř a naše svědomí se potýkalo s otázkou, zda takové tvrzení je ještě jenom polopravda, nebo už dozrála lež.

Při našem příchodu na západ jsme byli připraveni bez výhrad akceptovat jakékoliv existující exil. vedení a bez výhrad se mu podřídit. Jenomže, my jsme nic takového neobjevili. Doslechli jsme se jen, že po roce 48 byla prý živá činnost na různých táborech v Německu, že v r. 49 se konal první a také poslední ex. sněm, na němž byl dr. Fanderlík zvolen starostou exil. Junaka. Činnost prý pak zvolna odumírala, až se omezila až na skoro soukromou činnost několika jednotlivců. Tak ji, pokud se nemýlím, ještě v čase našeho příchodu hodnotil sám dr. Fanderlík.

O postoji dr. Fanderlíka k ex. skautingu ~~na~~ na národní základně jsme z různých článků a vyjádření získali dojem, že mu nepřipisuje žádné životnosti a že dává spíše přednost zapojení do národních organizací hostitelských zemí. Zdálo se nám, a tento dojem sdílí plno bratrů ještě dnes, že on nevyužil v plné míře všech svých dobrých styků ve svět. ústředí, aby zaujalo jiný postoj k exil. skautským organizacím z vých. Evropy. Možná že je tato domněnka neoprávněná, ale není nám známo, že by dr. Fanderlík vynaložil někdy příliš námahy, aby tento omyl vyvrátil.

Když jsme se začali setkávat s prvními známkami ex. skautské činnosti a dostávali do rukou některé ty cyklostilované nepravidelné pravidelníky, začalo nám být trochu smutno a začali jsme si říkat, možná že je to dobře, že se to domu ani nedostane. Ono totiž někdy rozbití ilusí bolí. To není žádné odsouzení ani výsměch. My jsme jen prostě čekali něco jiného.

Proto první zmínky o pokusu ustavit nějaké ústřední vedení jsme přijali s nadšením a novou nadějí. Neměli jsme tušení, že dr. Fanderlík lpí na své funkci. Ustavení PU se zúčastnili i starší a známí emi-

granti, kteří by o nějaké organizaci dosavadní nebo o nějaké podobné snaze museli vědět.

Vystoupení PU jsme již tehdy posuzovali jako konstruktivní čin, neviděli jsme v něm naprosto nic rozbiječského a sympatisovali jsme s ním, i když nám nebylo možné se z existenčních důvodů na jeho činnosti podílet již v jeho začátcích.

Já a mí přátelé kteří se také začali podílet na práci v PU soudíme i dnes, že cíl PU neměl a nechtěl být rozkolnický. Už proto, že byl jako celek přesvědčen, že začíná na nové půdě a ne-li na docela nové, tedy přece jen opuštěné a úhorem ležící.

Považovali jsme také jeho výzvu s níž se obracel na všechny, za přijatelnou pro všechny.

Pokud došlo k něčemu, co mohlo popudit některou jinou skupinu - PU vyzývalo přijatelnou formou všechny k spolupráci - pak to byla již něčí soukromá intrika, se kterou nemělo PU jako celek ~~žádnou~~ nic co dělat.

Jaké bylo naše překvapení, když se najednou objevily reakce z okruhu dr. Fanderlíka, a to k tomu formou, která se zatím vymykala naší představě o mezibratrských vztazích našeho hnutí.

Při popisu způsobu, jakým dr. Fanderlík projevil, pociťuji obzvlášť tíživě svoji chudou a omezenou slovní zásobu, která mi nedovolí najít vhodnějšího výrazu než arogance. A je-li v pojmu demagogie obsaženo i obrátě, leč vědomé tvrzení nepravdy, nebo posunutí pravdy do polohy, kdy už oprávnění toho názvu nezaslouží, pak ani pathetické zvolání dr. Fanderlíka: "Sejměte masky bratři ..." není zcela prosto této nectnosti. Dr. Fanderlík totiž věděl docela přesně, komu je adresováno a ke komu mluví.

Když před tím psal dr. Fanderlík: "...mnoho jsme toho neudělali, my skauti v zahraničí", mohl to být docela dobře projev velké osobní skromnosti. Objeví-li se však po vystoupení PU plno zpráv o bohaté činnosti exil. skautingu sahající až do válečné doby, když je najednou možnost seznámit se s dávným programem, pak to u labilních jednotlivců vzbudí zmatek a individua, jejichž přirozený pud důvěry byl již dříve těžkou životní zkušeností nahlodán, se jen těžko ubrání vtíravému pocitu nevěrohodnosti.

Celkový výsledek pak byl, a kdo zaručí, že to není křivda, že, jestliže jsme před tím považovali pasivitu dr. Fanderlíka za nešťastnou, od tohoto okamžiku dostávala pro nás jeho zářivá pověst i jiné trhlinky.

Mělo to však i svou dobrou stránku a i kdyby PU už nikdy nemělo žádné jiné zásluhy, než že zaktivisovalo činnost kolem dr. Fanderlíka, pak už i tím by byla jeho existence oprávněná.

Počáteční činnost PU se rozvíjela velice dobře. Složení členů ~~xx~~ ve šťastném vyvážení zahrnovalo příslušníky jak obou exil. vln, tak i různých věkových generací. Se svou výzvou ke spolupráci se obracelo na všechny skautky a skauty v zahraničí. Takovou výzvu obdržel i dr. Fanderlík, který ji příkře odmítl. Byl také před tím pozván na ustavující schůzku do Stuttgartu a i když se jí neúčastnil, povzbudil ji přáním úspěchu. Nebylo by spravedlivé klást veřejnosti výtku, kdyby nepochopila, že dr. Fanderlík tak učinil jen ve víře, že z toho stejně zase nic nebude.

Další fáze vývoje PU byla však už provázena víc zmatkem, než štěstím a teprve později jsme začali tušit, že slo snad o zastřešené střetnutí dvou z nejvýznamnějších představitelů exil. Junáka, a to dr. Fanderlíka a J.K. Babyho - prof. Kratochvila. Střetnutí ani ne snad osob, ale zájmů a pojetí skautingu.

Protože tento vztah postatně ovlivnil exil. skauting poslední doby, chtěl bych se jím později zabývat podrobněji. Nyní však bych rád sledoval další vývoj PU.

Reakce dr. Fanderlíka a jeho spolupracovníku byla nečekaná. Za této situace se stále ještě mohlo hledat východisko, kdyby se na vše

pohlíželo jako ~~na nedorozumnění~~ na nedorozumnění, ale to už převažila dotčená osobní prestiž zájem hnutí a způsob, jakým bylo reagováno ve Stope a jinde rozhodně neprospěl. V zájmu objektivitely nelze tvrdit, že ze strany tehdejšího PU všichni jednotlivci kladli příliš velký důraz na takt. Ono podráždění a odmítavá reakce mohly být způsobeny nevhodným článkem v Českém slově, kterým se PU dávalo veřejnosti na vědomí. Ten článek byl nešťastný. Způsobil také i první krizi v PU a byl první ukázkou praktik, které PU nakonec ochromily a téměř zničily. Bylo to první hrubé porušení demokratických pravidel hry.

Článek nechal zveřejnit prof. Kratochvíl jménem celého PU, ale bez vědomí a souhlasu ostatních členů. Tehdy se tato akce jevila jako politováníhodný omyl. Později se stalo zřejmé, že tyto autoritativní způsoby doprovázejí veškerou činnost prof. Kratochvíla, jehož představa o poslání PU obsahovala zřejmě jistou shodu s jeho osobními názory o způsobu uznání jeho předchozích zásluh. Snad byl příliš zaneprázdněn, než aby měl čas pochopit, že jeho chápání PU jako nástroje osobní moci k dosažení cílů, které on sám považoval za dobré, se rozchází s objektivními potřebami hnutí a názory ostatních.

To však většina druhých tehdy nemohla vědět, protože, jak je mezi slušnými lidmi dle zvyku, se podezření odkládá až do doby, kdy se objeví trpké důkazy.

Brzy poté se začala činnost PU vybíjet ve vnitřních sporech, které vyústily v pokus dvou členů PU a pro který se nepodařilo získat ostatní, a to převést PU a registrované členstvo ke skupině dr. Fanderlíka. Měl to být pokus vybědnout z vlastních rozporů v PU, učinit zadost ~~xxxxKanderlíkxxxxxxndxxpostaxnnixxxxxKanderlík~~ nárokům dr. Fanderlíka na vůdčí postavení v hnutí a neztratit při tom základnu pracovní aktivity, kterou představovalo PU se svým zázemím.

Nechci soudit, zda tento pokus zasluhuje obdiv, nebo právě opak. Nepochybuji, že i když se dopustil stejného nešvaru, jakého se dopouštěl prof. Kratochvíl, t.j. nedbaní většiny, byl veden snahou pomoci věci. Nebyl však úspěšný a byl navíc zbytečný. Dva největší soupeři té doby si dokázali později za jiných okolností podat ruce a najít si svou jednotu.

Reagování dr. Fanderlíka a jeho přátel bylo pozoruhodné. Celá akce byla oslavována jako vítězství rozumu a ač se PU po vystoupení dvou členů nerozpadl a setrval prakticky na své posici, byla slavena ~~xx~~ konečná jednotu exil. Junáka, kdy nevědomí členové svedení nezodpovědnými vedoucími konečně našli cestu do správného ovčince. Tento postoj, dosáhl-li vůbec něčeho, pak jen prohloubení již existující trhliny.

Tato událost ještě dostala zvláštní příchuť tím, že dr. Fanderlík, který založení PU na začátku tak zatlátil, a jehož nárok na existenci popřel, byl při tom sjednocování ochoten přijmout programové prohlášení PU výměnou za to, že bude uznáván jako hlava exil. skautingu. Nechci tajit, že právě na tomto jeho uznání správnosti a oprávnění našeho programového prohlášení spočívá dnes část naší sebedůvěry v naše dnešní počínání.

Odchodem lidí, kteří projevovali největší organizační aktivitu se činnost velmi omezila. Řešení, které nabízeli odcházející nebylo pro ostatní formou ani obsahem přijatelné a zcela rozhodně je odmítal prof. Kratochvíl, z výhrad, které měl proti dr. Fanderlíkovi.

Protože oficiální hlava PU br. Goodwill od samého počátku vykonával tuto funkci jen formálně (byl do ní zatažen takřka proti své vůli), provozoval tím veškerou další iniciativu prof. Kratochvíl. Nechci říci jen bez souhlasu ostatních, ale doslova bez jejich vědomí. Nejenom, že je nežádal o souhlas, on je vůbec neinformoval.

Jeho činnost však v této fázi doprovázela jedna příznivá okolnost. Přihlásila se k němu ke spolupráci skupina našich bratrů činných ve Švýcarsku. Přijala jeho autoritu a tak mohl prof. Kratochvil celkem lacině na konto svých zásluh připsat činnost celé této skupiny. Avšak tato činnost měla trvání právě jen jedné sezony a byla zakončena způsobem, který zákonitě provází veškerou činnost prof. Kratochvila.

Prof. Kratochvil postavil spolupráci se švýcarskou skupinou na půdě PU a jeho org. základně Čsl. skauting v exilu. Alespoň do té doby, kdy se mu to zdálo výhodné. Dokud byl uctíván jako nedotknutelné božstvo, probíhalo vše bez třenic, ale s prohlubujícím se poznáním rostlo rozčarování a znechucení. Dokázal si také vytvořit užší skupinku svých věrných, spojenou nejen povahovým spřízněním, ale i společnými intrikami proti ostatním.

Toto spojení se nakonec ukázalo jako neblahé nejen pro naše hnutí, ale i pro samotného prof. Kratochvila, jehož psychologické nadání, můžeme-li se dovolávat jeho obozníků, bylo usměrněno jeho vědeckou disciplinou na živočichy řádově nižší než druh *Homo sapiens*. Zdá se, že prof. Kratochvil dovedl cenit uznání, kterého mu ale osud dopřával méně, než nárokovala jeho přirozenost. Mohl se tak v zaujetí vášně docela dobře stát obětí cizího chytračení, které dokázalo bystře rozeznat, co lze s touto stránskou povahy prof. Kratochvila počít.

Prof. Kratochvil se neubránil té slabosti, že si dovedl dopřávat veřejného uznání za činnost druhých. Ale nezůstalo jen při tom. Nechal se svést i k použití finančních prostředků k jinému účelu, než byly určeny, a to svévolnou akcí správce pokladny naší švýcarské skupiny, kterou později jeden nezaujatý bratr pověřený revisi neváhal přirovnat k zpronevěře. Zanebávající příslušné kompetence, přijal prof. Kratochvil peníze ne sice k osobnímu účelu, ale na tzv. "Tiskový fond J.K. Babyho", který jej měl podpořit v jeho publikační činnosti, u níž však některým vadí, že skautská tematika je příliš těsně spjata s vytvářením osobní popularity jejího autora.

Vylíčení okolností, spojených s touto příhodou ponechám těm, kteří se na ní přímo podíleli. Dělat nějaké závěry je sjejně předčasné, protože případ není uzavřen.

Když prof. Kratochvil začal pozorovat ubývání obdivu a respektu a když se navíc činovníci pověřeni revisi pokladny ukázali jako neodbytní ve své snaze uvést finanční stav do pořádku, uchýlil se prof. Kratochvil k řešení, na jehož konci stál čin, zajisté nejhorší v celé existenci exil. skautingu vůbec.

Nejprve prof. Kratochvil navázal jednání s dr. Fanderlíkem a učinil věc, jejíž byl on zprvu hlavní překážkou, t.j. uznal dr. Fanderlíka za hlavu exil. skautingu a odměnou dostal pověření jako velitel pro Evropu a jmenování jím vybraných lidí do podrízených funkcí.

Není bez pikantnosti, že již během jednání s dr. Fanderlíkem učinil akci, která byla vlastně konkrétní příčinou roztržky ve Švýcarsku. Rozeslal svým dosavadním spolupracovníkům ultimativní požadavek, aby byl písemně uznán za nejvyššího představitele čsl. exil. skautingu. Kdybych patřil mezi příznivce prof. Kratochvila, neodvážil bych se asi tento kousek nabízet jako příklad ryzí charakternosti. Samozřejmě tento nestoudný požadavek byl většinou odmítnut a prof. Kratochvil přistoupil k další fázi svých plánů.

Zaštítěn pověřením dr. Fanderlíka vyloučil z dosavadních asi patnácti činovníků dvanáct a s pomocí dr. Dbaieho a ing. Brzoňe se mu podařilo nikoliv lsti prostým způsobem využít neinformovanosti švýcarského ústředí a dosáhnout z této strany jakési "uznání" za jediné oprávněné ústředí našich skautů ve Švýcarsku.

Tento čin byl skutečný atentát na tu opravdovou potenciální jednotu. Nechci rozebírat všechny morální aspekty tohoto skutku. Pro

ilustraci ale ocitují několik pasáží. V dopise dr. Dbalého, který je jakýmsi zápisem z jednání, při kterém bylo toto "uznání" dosaženo, je hned po části, kde jsou uvedeny osoby, jichž se to týká a jejich funkce, sdělováno, že:

"Andere "Pfadfindergruppen" haben keine Anerkennung, und dürfen keine Pfadfinderische Tätigkeit ausüben." (Hrubý překlad: Jiné "skautské" skupiny nejsou uznávány a nesmějí vyvíjet žádnou skautskou činnost.) - Oběžník ve formě dopisu z 21.5.1974.

V oběžníku z května 1974, který nese hlavičku: "Evropské ústředí československých Junáků - skautů v exilu" a který je podepsán J.K. Babym a Zrzkem se píše:

"V úvodním dopise vás upozorňujeme na určité potíže, kterým je naše organizace vystavena. Dohází k vytváření určitých skupin, které nemají s Ústředím exilového skautingu v Evropě nic společného." A dále:

"Vytváření dalších skupin, pokud nebudou napojeny na některý z kantonalních svazu SPB (tzn. skupin, které nebudou pod patronací tohoto povedeného ústředí), je v rozporu s právní ochranou označením počínaje. Těchto tendencí, směřujících k rozbíjení exilové jednoty obou emigračních vln se jak Evropské, tak i Švýcarské ústředí Československého Junáka - Skauta plně zřídka a nemá s nimi nic společného."

To zřeknutí bylo tak důsledné, že byly zadržovány všechny písemnosti, včetně na př. přihlášek dětí na tábory, které pořádala ta vyvržená většina.

Ke konečnému dokreslení nesmí chybět ani zmínka o vyhrůžkách sekretáře Zrzka, že tábory konané ve Švýcarsku mimo rámec onoho "ústředí" budou rozeznány policií. Ale to snad byla jen reminiscence na jeho vlastní mládí.

Bylo asi tužbou prof. Kratochvíla zapsat své jméno do historie čsl. skautingu. Touto akcí se to podařilo nejen jemu, ale i dr. Dbalému a ing. Brzoňovi. Nezavidíme.

Nedosti však na tom.

Počítala-li se dříve potřeba sněmu, snad s výjimkou dr. Fanderlíka všeobecně, prof. Kratochvíla nevyjímaje, neboť on věřil, že by se jeho prostřednictvím mohl stát legálním náčelníkem exil. skautingu, pak od té doby, konkrétně řečeno, od doby, kdy získal jistotu, že by svůj cíl touto cestou nesplnil, a spokojil se raději s oblastí Evropy, kterou mu dr. Fanderlík udělil lénem za slib manuské věrnosti, začínají se na různých místech a v různé intenzitě objevovat názory, že s nějakým sněmem to není tak jednoduché, že jsou tu ostatně osvědčení funkcionáři a že je také nebezpečí, že by takový sněm mohli zneužít ti noví, vyrostlí v zkomunizovaném skautingu na úkor těch starých, zkušených zastánců té opravdové mäsarykovské demokracie a nezfalšovaného ducha Junáka.

Něco v tom smyslu se dalo číst ve Stopě, podobně se dal slyšet dr. Fanderlík, ale nejbezostyšněji se to objevilo ve stuttgartském Zpravodaji SVU, z něhož si později dovolím ocitovat.

Snad bych si mohl dovolit otázku k těm "starým zkušeným", kteří chtějí udílet lekci o té pravé demokracii, zda ale vůbec stojí za to domáhat se "vlády" nad členstvem tak nedůvěryhodným, že mu ani volbu svěřit nelze a zda má smysl vytvářet jen zdání organizace.

Další události se již vystupňovaly tak, že se začaly používat metody, které by se nesměly nejen objevit u skautů, ale ani u lidí, jejichž pojmání norem slušného chování je hodně frivolní.

Došlo k hrubému zneužití krajanského tisku, kterému byla podstrčena podlá a záměrná lež.

Chci to dokumentovat citací článku z Českého slova čis.6/74. V části "Různé oznámení" se píše: "Upozorňujeme, že se vyskytl podvrh Skauta-exulanta. Není divu! Úspěchy našeho exil. skautingu neušly samovládcům v Praze a ti mají své metody, jak skautskému hnutí škodit!"

Casopis Skaut- Exulant vydával s velkou houževnatostí po léta prof. Kratochvíl a jak uváděl, vydával jej jen on sám. Jeho hodnotu a účinek může každý čtenář posoudit sám. Když si prof. Kratochvíl zajistil spolupráci činovníků ve Švýcarsku, předal a poveril několik z nich jeho vedením. Ty ovšem nakonec, po té, kdy nepodepsali uznání prof. Kratochvíla za hlavu exil. hnutí, vyloučil ze spolupráce. Než toto veslo ve znamost, vyslo již číslo, o kterém se v článku v Čs.slo- vě píše jako o podvrhu. Bývalí redaktori Skauta - Exulanta, sami kdy- si J.K. Babym povereni, jsou lidé naprosto a overitelně mravně i po- liticky bezuhonni. Tyto vsechny okolnosti byly pisateli článku známy. Morální hodnota tohoto činu může byt srovnatelná tak s otravováním studní. Jen jedna omluva by zde byla z-části pochopitelná a to, že pisatel jej psal v zajetí psychické poruchy.

Napaditost členu onoho švýcarského "spiknutí", jak si zajistit uznání naší krajanské veřejnosti nebyla nikterak skromná. Najednou se začaly problematikou skautingu zabírat tak slovné spolky jako je SVU, resp. jeho stuttgartská odbočka a Naardenské hnutí.

Stuttgartský Zpravodaj SVU 6-7-8/74 předvádí v celé kráse ně- co, co má představovat názory generace starých zkušených bratrů, je- diné záruky skutečného skautingu. Nehoráznost uváděných argumentů vyrazí dech. Pisatel, který zapomněl svůj článek korunovat podpisem, se na jedné straně staví do pozice jediného ručitele té opravdové de- mokracie a současně užívá argumenty, ze kterých na hony čisť nej- hrubší soudružská manipulace. To jsou přece argumenty, jimiž každý totalitní systém hájí svou jednotnou kandidátku.

Některé citáty stojí opravdu za to: "Ve skautingu chceme potvr- dit: od některých, kteří snad aniž by si toho byli vědomi; přinesli "svazáckého a pionýrského ducha" spokojují se s "uzlíčkováním" a za- vádají čl. pseudo-demokracii 1945 atd. "lidové-demokratickými" vol- bami, které prohlašují za svobodné a jediné oprávněné. Uvažme zno- vu, skauting je výběrové hnutí..." "...k volbám musí ve skautingu přistupovat charakterní, vyzrálí, zkušení skautští činovníci. K ja- kému konci by povedly volby. t.zv. "komisi" atd. kam by bylo nahnáno, chcete-li nazváno, nalákáno mnoho plochých, nezkušených, kteří by při- rozené - manipulování - přehlasovali "demokraticky" zkušené, obětavé, charakterní pracovníky. Těch bude vždy málo, budou v menšině a přece jsou pro skauting ti nejvýznamnější. Máme ve skautském hnutí v exilu a v zahraničí několik starých zkušených pracovníků, kteří žili tak- řka vždy jen v demokracii a ví co je pravý demokratický duch. nejsou a nedají se ovlivnit čl. pseudo-demokracii a ducem pionýrů a svazá- ků. V zájmu zdravého vývoje našeho skautingu v zahraničí je nutno se o ně opřít, jim dát důvěru, prostou, rozumně skromnou a pokornou upřímnou ruku ke společné práci a varovat se "chytráctví", "falešnosti" a "politizování"."

Zříkám se dalšího komentáře, jen se děším, jak by před tím bdě- lým a přísným pisatelem obstal takový Solženicyn.

Jak jsem již uvedl, citovaný článek ve Zpravodaji nebyl pode- psán a zdá se to mínění celé redakce, nebo byl-li zneužit Zpravodaj jedincem, mi není známo. Předsdou SVU ve Stuttgartu je prof. Kra- tochvíl. Jemu jsem adresoval dopis s odpovědí na tento článek. Odpo- věď jsem nedostal.

Znamenalo by žádoucí uklidnění pro nás všechny, kdyby prof. Kra- tochvíl ujistil, že pisatelem článku ve Zpravodaji SVU a noticky v Čs. slově č.6/74 není a kdyby se od nich rozhodně, ~~xxxjnx~~ veřejně a zcela jednoznačně distancoval.

Nerad bych se stal původcem nějaké štvánice proti prof. Kratochvilovi. Dal bych přednost řešení, které by se nedotklo ničím lidské důstojnosti, ale prof. Kratochvíl nám nešetřně nechal pro tuto snahu hodně málo prostoru a vlastním rozhodnutím si ponechal ve svých rukou. Nejsem člověk, který by se vyžíval v páchání zlomyslností dru-

hým a považoval bych za zahambující pro naše hnutí, kdyby naše cesta byla lemována odpadlými a odhozenými pracovníky jako karavanní stezka velbloudími skelety, ale nechat tento případ nedořešen, dali bychom příklad nemravnosti do budoucna a po čase bychom mohli řešit podobný, jen pod jiným jménem.

Toto řešení bude ovšem začátkem konce jedné legendy. Legendy, kterou si vybudoval její hlavní představitel sám, využívaje výhodných podmínek. Její zánik bude nepříjemný těm, kteří nerozeznali kulisy od skutečnosti, a kteří neradi opouštějí příjemné vidiny. Bude možná i velice bolestný i pro jejího nositele, ale on se pro její zánik rozhodl sám překročením přijatelných mezí.

Tento krok je pro mě o to těžší, že jsem patřil k obdivovatelům prof. Kratochvila a hájil jsem jej za různých ~~prx~~ okolností ještě tehdy, když už jsem i sám začal mít pochyby.

Vedle dr. Fanderlíka patří prof. Kratochvil k těm nejznámějším pracovníkům našeho exil. hnutí, kteří se dovedli veřejnosti svou publikační činností nejvíce připomenout. Můj obdiv vznikl jednak na základě různých dobře míněných doporučení, ale hlavně různých příznivých informací v krajauském tisku. Časem jsem musel ovšem rozpoznat, že většinou je jejich přímým či nepřímým autorem zase prof. Kratochvil sám, který má v tomto směru nepopíratelné vlohy.

Z prvního osobního setkání jsem si odnesl dojem obětavého skautského nadšence, kterému se ze všech stran křivdí. Dnes soudím, že je to člověk velmi komplikovaný, z hlediska spolkové činnosti destruktivní povahy, která nemůže žádné zdravé fungující organizaci prospívat.

Byl to on, jenž se podílel na vzniku PU a který jej také ~~lak~~ rka přivedl k zániku. Byl to on, který ve spolupráci s ing. Brzoňem a dr. Dbalým dopustil v našem hnutí způsoby, o kterých jsme se domnívali, že mají domovské právo jen za železnou oponou.

Byl to on, který ukázal čítankový příklad líceměrnosti, kdy na jedné straně vyžadoval písemné uznání svých spolupracovníků za nejvyššího představitelů skautského hnutí v exilu a zároveň holdoval dr. Fanderlíkovi, proti kterému měl dříve tolik výhrad, jako hlavě téhož hnutí a jednal s ním o rozdělení zájmových sfér.

Jemu máme co děkovat, že během let byl krajauský tisk zásobován informacemi o čilém životě exil. skautingu. Ale jakou to mělo cenu? To co ještě nebylo s pravdou na štíru, bylo tak bombasticky zveličené, že co do stylu, zacházení s fakty a úrovně demagogie se nemuselo obávat soutěže se samotným Rudým Prámem. Byl to jen med mazaný kolem úst našeho hnutí, který je navíc zpětně utvrzoval v lenivé samolibosti.

Lidé, kteří se setkají s prof. Kratochvilem jen povrchně a nepracovně, si jistě odnášejí dobrý dojem, který vytváří jeho vážný zjev podepřený i obratným servírováním vlastních i nevlastních zásluh. Ono je totiž snadné lícit nezasvěceným, že jeho: "skautská práce je i prát dětem dodělané kalhotky" a při tom přenechat děti na táboře jiným.

Prof. Kratochvil si dokázal vybudovat pověst neoblomného vlastence s poctivým demokratickým zázemím, nadaným velkou bdělostí a přísností vůči lidem, jejichž politická minulost se mu zdála podezřelá. Ale i na tomto poli je nedůsledný, protože tuto vadu hledá jen u svých odpůrců. Řekněme přesněji, nedovede si odeprít bezdůvodné podezření. Ta nesmiřitelnost, týkala-li se jeho vlastních loyálních spolupracovníků, není již tak užkoprsá.

Je ještě jeden zdroj neklidu, který pochází od prof. Kratochvila a který souvisí s tím předchozím. Byly to různé náznaky, poukazy a obavy o nebezpečích a akcích vůči jeho osobě, s cílem rozbít naše hnutí, osnované z východního neznama, nejspíš snad z Prahy. I když takové domněnky mohou být do jisté míry odůvodněné, podezření nejasné a nepostižitelné vyslovené se ale obrací vůči celému okolí a to nepřispívá ke klidu. Kdo rozliší, kde jde o důvodné oba-

vy a kde o kus hysterie. Muže to být nekritické ocenění svého vlastního místa ve světovém dění, nebo i jen lišácké kalení vody a způsob, jak budít pozornost.

O těch dobrácích v Praze si netřeba dělat iluze, ale hloupí nejsou a každý jim za ránu taky nestojí. Tak vážně nás zatím ani neberou a nemají také proč. Z jejich stanoviska je to, co jim skýtáme ideální situace. Něco se děje natolik, že příslušní referenti nemusí ještě pro úplný zánik sledovaného objektu přenášet své vysezené zadky do křesel jiných referátů. A děje se toho tak málo, že mohou dostávat premie za dobře odvedenou práci, aniž by se museli víc namáhat, než se pobaveně dívat.

Profesor Kratochvil je velmi pracovitý člověk. Otázka je, zda je to v souvislosti s jeho ostatními vlastnostmi pro naše hnutí tak pozitivní vlastnost. Na veřejnosti se nejvíce projevoval publikační činností. Ne všechno z jeho pera je dnes pro mě hodno obdivu. To jistě nebylo způsobeno jeho schopnostmi, ale jeho časovými možnostmi. Muže to být ale omluva právě u muže jeho nároků? Chce-li blamovat svou literární činností sebe, nikdo mu v tom nemůže bránit, ale musí to být spojeno s naším jménem?

Kdysi se prof. Kratochvil vyjádřil, že očekával, že noví nastoupí na jeho místo a ujmou se činnosti, kterou on táhl po léta sám, aby se konečně mohl věnovat své vědecké činnosti. Je to tragické poznání. Prof. Kratochvil obětoval své vědecké úspěchy exil. skautingu, ale tomu z toho velký prospěch nevzešel. Snad ještě není vše ztraceno a bylo by naším velkým přáním a v zájmu naší společné věci, kdyby všechnu svou aktivitu a schopnosti zaměřil tímto směrem a skauting přenechal snad méně zkušeným, ale zato méně komplikovaným lidem plným dobré vůle.

Jsem dalek toho, nepřiznat, že činnost prof. Kratochvila ve skautském hnutí jej stála mnoho osobních obětí, že pro něj představovala kus smyslu jeho života. Nepochybuji, že sledoval dobrý cíl a že dobré byly i jeho motivy. Škoda, že jim příliš nadřadil svá osobní zaujetí a zájmy a že použil pro dosažení svých cílů metod, které jim nebyly úměrné. Prof. Kratochvil se dostal do končin, odkud návrat zpět bude spojen s nemalými obtížemi. Zastávám však názor, že, bude-li mít sám tu vůli, ten návrat by mu neměl být zne-možněn. V každém případě musí dostat právo se ke všem otázkám obsahujícím obvinění vyjádřit. Také proto, aby na nás nezůstala lpět pověst z pomlouvání a na něm gloriola nevinné oběti.

Nepravdou by bylo tvrzení, že z toho, co za ním stojí, nebylo nic pozitivního, a že my o tom nevíme. Jen ten poměr nedovedeme posoudit. Nechceme dopustit vyhnání nikoho a nechceme vidět ani žádný útek. Budou-li jeho vysvětlení dostačující a zváží-li nějaký třeba čestný soud, že to, v jeho prospěch mluvící převáží to opačné, pak by se jistě nějaké lidsky přijatelné východisko našlo, aby dosel zasloužené míry vděčnosti a úcty a našel si čestné místo v našich řadách.

Tak to byla ukázka jednoho z velkých problémů, před které jsme my noví byli postaveni.

Znovu narážím na pojem těch "nových" a těch "dřívějších". To označení "noví" však nejenže po šesti letech ztrácí na původnosti, ale my jsme získali již natolik zkušenosti se svobodným světem, že žádní nováčci v exilu nejsme. Rozhodně jsme prosti celé řady ilusí, s nimiž jsme přišli. Vzájemný vztah mezi námi a našimi předchůdci je většinou dobrý a je ovlivněn osobními kvalitami obou stran.

Také měřítko, jimiž jsme měření jsou různá a do jednoho pytle nas nově nikdo nenutí. Pěkně to vyhmátl již citovaný Zpravodaj ŠVU. "Je tu několik po-srpnových, kteří si přes rudé záplavy uchovali pravý idealismus a dovedou s krajní obětavostí pomáhat na díle...

..(ve spojení s pravým sokolským a orelským duchem)". Přidáme-li ten skautský duch, je to opravdový rej duchů. A všichni praví, nic falešného. Tohle malé děkovné vzepjetí je uzavřeno nemalým znásilněním Viktora Dyka. Těmi oslavenci jsou bezpochyby míněni ing. Brzoň a dr. Dbalý, či zda ještě existují ~~je~~ nějakí jiní dvorní podkuřovatelé, a loyalisté a vrtichvosti.

Ti druzí pak, to jsou ti všichni ostatní z nás "plochých, nezkušených" skautů a skautek v úvozovkách: "...kteří nemohli setřít pionýrský náter a řekněme si upřímně, měli raději zůstat pionýry a ~~skauty~~ svazáky, než zanášet svazáckého a pionýrského ducha do exilu"

Pak je tu ještě jedna sorta, to jsou ti, co byli doma v souvislosti se skautingem zavřeni; to mají být ti nejhorší. Tohle se zatím neodvážil nikdo napsat, to se jen tak v řeči prohodí: "Doma byli zavřeni za šmelinu a tady ze sebe dělají mučedníky."

Protože se mě tahle poznámka také týká, rád bych k ní něco poznamenal. V tomto uličnictví je pozoruhodná shoda mezi autory tohoto výroku a pány ze Státní tajné bezpečnosti. Ti šli dokonce ještě dál. Když se někde nějakému politickému vězni podařilo uprchnout, rozhlásili, aby si při stíhání zajistili pomoc od pánů farářů až po mateřské školky, že ten uprchlík je sexuální vrah. Podobné se rozhlašovalo všude tam, kde vězni přišli do styku s civilisty. Od mnohých to bylo dokonce rádo věreno, protože to dávalo alibi vlastnímu svědomí.

Jenomže, tady je situace trochu jiná. My se totiž téměř všichni navzájem známe a jsme na tenhle druh špásování nesmírně hákliví. Já vím, že se to týká jen několika, ale chtěl bych je ujistit, že sprostotou si naše srdce nezískají.

Snad budíme dojem, že jsme opravdu proti uznávání jakékoliv autority. Ale to je omyl. My nestojíme jen o takovou autoritu, která, to jediné co z autority má, je, že se vnucuje. My si přejeme jednotu i za cenu ústupku, ale jen potud, pokud to nebudou ústupky ze zásad.

Možná, že dokážeme ještě méně, než naši předchůdci a budeme za to jednou ještě přísněji souzeni. Chceme se však pokusit dělat to lépe a udělat víc. Je to ~~xxxxxx~~ snad vada?

My shlížíme kriticky na to, co jsme zde našli, nebo přesněji řečeno na to, co je nám o tom známo. Diví se někdo, že my nemůžeme jinak? A máme spoustu otázek.

Že skauting v exilu existoval jako hnutí mnozí považují za nadsazené tvrzení. Jako organizace či spolek skoro jistě neexistoval.

Chce-li někdo mluvit o hnutí, je k tomu zapotřebí dost odvahy nazývat hnutím těch pár jman, která zde figurovala.

Má-li být řeč o organizaci, pak musí mít tedy nějaké stanovy a řády, musí být někde registrovaná, vést registraci vlastních členů, pořádat setkání, sněmy a pod.

Poučí nás někdo o tom? Bylo udělení funkce předsedy míněno doživotně, či snad dokonce dědičně? A ne-li, je to snad ukázka masykovského chápání demokracie, že tento setrvává v ní 25 let bez toho, že by se pokusil, aby jeho pověření bylo volbou potvrzeno? Proč se od roku 1949 nekonal žádný sněm? Nabízejí se dvě vysvětlení. Buď nebyl kdo by sněmoval a to je špatné, a nebo nebylo přání sněm svolávat a to je ještě horší. Jaké byly skutečné důvody? A komu ten stav vyhovoval?

Četli jsme: "...my skauti v zahraničí jsme nedosáhli mnoho, ale dokázali jsme po celých třicet let udržet jednotu."

Bylo to tak obtížné, že už na nic jiného nezbyl čas a energie? Jednota mezi několika lidmi neponouká k nějakému plesání a davy členstva prokazované počtem adres v šuplíku jaksi připomínají "mrtvé duše".

A vůbec jednotu. Zůstane-li měřítkem činnosti Stopa a Skaut -Exulant, pak každý běžel po vlastní koleji. Byla to jednotu?

Prvním pokusem o "jednotu" byla až dohoda mezi dr. Fanderlíkem a prof. Kratochvilem z poslední doby. Za jiných okolností by byla jistě vítaná, ale tentokrát provázena tolika podivnými ukázkami, tak příliš připomínající "sňatek z rozumu" a co nejhoršího, nesměřující k opravdové jednotě, ale zaměřené proti jiným.

I vrozená neskromnost by se těžko pyšnila takovou činností v jejím celku. Dokáželi nám někdo opak, a toto je výzva k takovému činu, budeme mu jen vděční. My chceme se mít k čemu hlásit a chceme mít na co být hrdí.

Argumenty které dr. Fanderlík na různých místech nabízí k vysvětlení skomírajícího stavu vývoje hnutí posledních let se jeví jako rozumné a přesvědčivé. Ale proč neplatí pro ostatní? Jak to, že jiné národní exil. skautské organizace opravdu žijí a pracují? A to po mnoho a mnoho generací. Snad to má své objektivní příčiny, ale my chceme vědět, zda to bylo dáno jen naším národním charakterem, nebo vlivem skupiny či jednotlivce.

Hledáme na tyto všechny otázky odpovědi a chtěli bychom slyšet výklad nejen dr. Fanderlíka a jeho nynějších spolupracovníků, ale všech ostatních, kteří se během let na nějaké činnosti podíleli. A doporučujeme to vyprávění o minulosti nejlépe podezdít nějakými důkazy a nejen osobní autoritou, aby ta tvrzení nemohl už nikdo, ani po čase uvádět v pochybnost.

Může se ještě někdo po našich pochybách divit, že jsme uvítali iniciativu, s níž vystoupilo PU?

To přece nebyla náhoda, že se na tu výzvu přihlásilo tolik lidí a že vznikaly oddíly. Proč taková iniciativa nevzešla od dr. Fanderlíka? My jsme ji od něj očekávali, ale on v našich začátcích odkazoval zájemce v Evropě na spolupráci s J.K. Babym. Kdyby taková snaha vyšla od něho, nikdo by se nepokoušel nějaký truc-podnik zakládat a ani by neměl úspěch. Ostatně, ta reakce odpůrců PU po jeho vystoupení byla přece nejlepším důkazem, že bylo možné lépe využít krajanského tisku pro aktivizaci činnosti.

Jistě že se PU dopustilo omylů. Snad neměl být vůbec zvolen název ústředí a jiné názvy funkcí, než třeba náčelník (byť prozatímní) a pod. by jistě i méně iritovaly. Ten nedostatek úvahy byl tehdy způsoben tím, že nikoho vůbec nenapadlo, že to naráží na oposici a obtíže. Také programové prohlášení i výchovná zásada mohly být formulovány trochu jinak, protože vedly u některých k nedorozumění.

Důvody, proč PU neplnilo lépe svá předsevzetí, jsem objasnil. Bylo to zneužití demokratických pravidel a důvěry ostatních. Původce potíží je znám. Formálně by měl být zodpovědný prozatímní náčelník br. Goodwill - Fr. Němec (nezaměňovat s prof. Fr. Němcem, bývalým tajemníkem Junáka z roku 1968 - náhodná shoda jmen). Ale bylo by nespravedlivé jej za všechny výstřelky činit zodpovědným. Jeho vina spočívala v tom, že si tuto funkci nechal vnutit. Byl do funkce nastrčen proti své vůli a jeho pasivita daná dobráckou povahou, zdravotním stavem a trochu i věkem byla pečlivě zakalkulována. Autorem tohoto dosazení byl snad zase prof. Kratochvil, který považoval za příznivé pro své zájmy, obsadit tuto funkci mužem kvalit br. Goodwilla.

Působení br. Goodwilla v PU jistě nebylo šťastné. Ale br. Goodwill je typ člověka, který se nadevše děsí hanby, kdyby propuklo na veřejnost, že se svaříme a byl raději ochoten s dobrým úmyslem nějakou tu hanbu pomoci zakrýt. Jeho životní kredo je asi takové - vidět jen vše dobré - a on je tedy všude viděl. I tam, kde ho bylo pomalu. Srdečnost a přízeň, jimiž podílel navzájem se svářející skupiny vzbuzuje víc dojem, že nevěděl, oč běží, než o vědomou snahu podílet se na intrikách jiných. Když prof. Kratochvil se nechal jmenovat tzv. velitelem pro Evropu a opustil PU, neopomenul přimět k stejnému kroku i br. Goodwilla, který měl tomuto činu dodat lesku svou bývalou prozatímní funkcí.

Opakuji se, když znovu uvádím, že reakce skupiny kolem Stopy na vystoupení PU byla pro členy překvapivá. Pojmenování "skupina kolem Stopy" užívám s rozpaky, protože vím, že během času se na jejím vydávání podílelo více osob. Myslím tedy ty, kteří se podíleli na její tvorbě kolem roku 70 a dnes.

To překvapení spočívalo v tom, že se mnoho lidí domnívalo a já s nimi, že jaksi dr. Fanderlík tu svou bývalou funkci sice z tradice a slušnosti neodvrhl, ale že exilové hnutí považuje za věc spějící neodvratně k vymření a že by snad ani nemělo smyslu tuhle agoni nějak uměle prodlužovat.

Jeho reakce a jeho pozdější činnost nám ukázala, že buď jsme se my zmylili a nebo on své stanovisko změnil. Byl-li to omyl, je jeho původcem ale on sám.

Tam, kde jsem se měl příležitost seznámit s jeho různými výroků a pokud jsem jim dobře rozuměl, zarážela mě určitá beznaděj a jeho nevíra ve smysl činnosti emigrace. Někdy vyřčená přímo, jindy jen v podtextu, i když třeba příslušný článek končil hrdě: "Byli jsme a budeme!" Jeho stanovisko k exilu bylo jiné, než mnohých z nás. Závěr jedné své citace líčící náš osudový úděl doložil versem Dykovi básně: "opustíš-li mne nezahynu, opustíš-li mě zahyneš". My chápeme smysl té básně i toho našeho opuštění vlasti docela jinak. Ten výklad dr. Fanderlíka platí snad pro ty, kteří o to sami usilují, ale stěží by se dal použít na př. na presidenta Masaryka a naše legionáře obou světových válek.

Neméně překvapivá byla pro nás samozřejmost s jakou nám dr. Fanderlík později předkládal autoritu své funkce. Byla nám položena otázka: "Kdo jste a co jste dělali?" Otázka jistě oprávněná, ale měla platit pro obě strany. Vždyť i dr. Fanderlík byl pro ty mladší úplně neznámým pojmem. Udělal vše i ze své strany aby dal odpověď?

Pro nás starší byl pojmem a také jsme jej uznávali jako seniора našeho ex. skautingu a vůbec jsme nepomýšleli na to, něco z tohoto uznání odebírat, nebo zkracovat. Bylo to však naše gesto dobré vůle a důvěry, že jsme jej chtěli respektovat ve funkci, ke které přišel a kterou si udržoval za okolností, o kterých nám nebylo prakticky nic známo. Po zveřejnění plánu PU na uspořádání sněmu jsme si tehdy nedovedli představit nikoho jiného v čele příštího voleného ústředí, než právě jeho, potvrzeného v jeho funkci a jediná nejistota, která nás trápila byla, zda bude ochoten ji přijmout.

První pochyby a rozčarování přišly s důkazem pokrytectví, s nímž vystoupil proti PU. Opakuji - dr. Fanderlík byl pozván na zakládající schůzku do Stuttgartu a přal jí zdu. Důvody toho, co on nazval anonymitou, nemohly být pro něj tajemstvím. Věděl naprosto přesně o které šlo lidi, nebo alespoň ty nejdůležitější a přece vyzyval: "Sejměte bratři masky..." Napsal: "...udrželi jsme 30 let upřímnost, čestnost, přímou a bratrství" a současně tvrdil vědomou nepravdu. Jeho výhrady ~~xx~~ proti článku v Českém slově na něj takto odpovídal, byly v leccems oprávněné, ale způsob jeho odpovědi se hodně rozcházel s duchem bratrství, jak my bychom jej rádi chápali.

Bylo ~~xx~~ ještě víc věcí, které naše rozčarování zivily. Jestliže mezi první informace dr. Fanderlíka nám novým patřilo: "Neděláme toho mnoho, my skauti v zahraničí, vydáváme tu pro sebe časopis a Baby Kratochvil vydává pro své žáky také podobný časopis soustavně mnoho let. On je vytrvalec.", a později pak z téhož pramene dostáváme informace zcela protichůdné, pak ta "upřímnost a přímou" připadá už jen nedbale nahozenou frází.

Dr. Fanderlík si přeje být uznáván jako hlava čl. exil. skautingu a tím přebírá zodpovědnost za celý vývoj a stav. Jak ale chápe tuto funkci? A jak se ta funkce vlastně jmenuje? Četli jsme velitel, náčelník, starosta, předseda a dokonce president. Není to trochu mnoho na jednoho člověka a trochu legrační na ten počet členů?

Nám, kterým se podkládá nedostatek demokratického cítění vadí, a považujeme za neuctu právě k demokratickým pravidlům spolkové činnosti obvyklým v demokratickém světě, že po 25 let nevystavil své postavení řádné volbě. Podobný přístup bychom chápali u nějakého orientálního máboženství. Ale nám přece není zapotřebí, aby hlava naší organizace měla postavení jako Dalaj Lama. Považuje svoji funkci opravdu za doživotní? A co bude, až mu stáří žádnou činnost již nedovolí a co potom? Jako zásluha nám bylo předloženo uchování kontaktů k světovému ústředí. Ty jsou ovšem postaveny jen na osobní základně. Je postaráno, aby nám byly v nějaké formě uchovány i později?

Chce-li být uznáván za nejvyššího představitele, pak mu musíme klást za vinu, že nedokázal po roce 1968 podchytit a usměrnit naši "vlnu", že nezabránil zmatkům, které potom nastaly a že se na nich sám dokonce podílel.

Ten okamžik, kdy jsme opravdu ztratili důvod uznávat jeho funkci byl ten, kdy dr. Fanderlík jmenoval prof. Kratochvíla velitelem pro Evropu a jeho společníky v tom švýcarském "spiknutí" do dalších funkcí a tím této hanebnosti, možná nevědomky, poželal.

I kdyby jeho vlastní funkce byla ~~100%~~ stoprocentně legitimní, nevím podle jakých regulí má práva dosazovat do takových funkcí lidi, které vůbec nezná, když k tomu je tímto aktem zároveň jiným lidem odpíráno být jako skauti činní.

Nevěřím, že něco podobného bylo záměrem dr. Fanderlíka, ale to jej nezbavuje vší zodpovědnosti.

Po tomto zásahu dr. Fanderlíka jsme definitivně došli k závěru, že v současné době v našem hnutí neexistuje skupina, která by měla morální nebo jiné právo vystupovat jako jediný reprezentant tohoto hnutí. Došli jsme k závěru, že jediné řešení může přinést sněm a z něho vzešlé legální ústředí.

Nebudu asi daleko od pravdy se svou doměnkou, že dřívější vztah mezi dr. Fanderlíkem a prof. Kratochvílem, ač na venek formálně i společensky bezvadný, nikdy opravdu vnitřně bratrský nebyl. Názorové světy obou jsou příliš rozdílné, než aby vůbec býti mohl. Ač se znali po léta, k žádné opravdové spolupráci nedošlo. Až tehdy, v nejhlubší krizi vedoucí k pravému opaku jednoty a za okolností, které naplňují každou skautskou duši, která ví o co jde, hlubokým hořkým smutkem,

V této chvíli uznáváme dr. Fanderlíka jen jako mluvčího jedné části hnutí. Očekáváme, že se ke všem našim pochybám a nejistotám vyjádří. To nejsou obvinění, to jsou otázky ~~xxpxxx~~ spojené s prosbou o odpověď a vysvětlení. Podaří-li se mu naše pochyby rozptýlit a vrátit nám důvěru, budeme to právě my, kteří se budeme jeho spolupráce domáhat a z jeho zkušenosti těžit. My máme mimořádný zájem na uchování kontinuity, už z osobních psychologických důvodů a tadý je činnost dr. Fanderlíka nepostradatelná. My se nedomníváme, že dr. Fanderlík lpí na své funkci jen proto, aby měl jednou vytesáno na náhrobku, že byl posledním náčelníkem čl. exil. skautingu. Ale byl by to také pro něj ten nejhorší památník, kdyby ten s jeho odchodem vyhynul.

Dr. Fanderlík si asi také neuvědomil, co starostí nám způsobil svým zdůrazňováním, že posláním našeho exil. hnutí je uchování kontinuity čl. Junáka a jeho ducha.

To je tak závažná otázka, že s ní mohu začít samostatnou část mého pojednání.

Nechci se pokoušet o nějaký popis historie Junáka a ani bych to nesvedl. Chci se jen dotknout některých bodů, které mají vztah i k nám v exilu a chci ozřejmit zorný úhel některých našich hledisek a dát tak podnět k otevření rozpravy, jak řešit náš poměr k Junáku.

Už proto je to nutné, že v tomto stanovisku k němu je dán rozměr naší exilové jednoty, neboť mezi námi je rozsah postojů od krajního odmítnutí jeho dědictví až po bezvýhradné jeho přijetí.

Ten hlavní rozdíl ve vztahu ke skautingu mezi námi, kteří jsme přišli po tom roce 68 a bratry, žijícími v exilu již dříve je ten, že ti starší žijí s představou předválečnou, nebo krátce poválečnou a to mnohdy ještě ohrazenou jen prostředím, ve kterém tehdy působili. My jsme ovšem zažili i ten další vývoj. Oni mají před očima bývalé vedoucí činovníky jak se tehdy jevíli a zapomínají, že ti byli mezi tím vystaveni takovému tváření, tlakům, nástrahám a svodům, které se ani vyprávěním vylíčit nedají. Mnozí se v mnohém změnili. A i když nosí stejné jméno, jsou to přece jen jiní lidé. Záleží teď na těch našich starších bratrech, komu z nás a kolik víry dají.

Chceme-li uspořádat své poměry zde v exilu, a chceme-li aby jednou naše činnost zde, dokázala užitečně ovlivňovat vývoj doma, musíme svůj vztah k Junáku a k jeho historii přesně definovat a sami sobě, nic, ať už ze soucitu, nebo z pohodlnosti nalhávat.

Němci byl Junák rozpuštěn, v roce 48 ústředí prakticky rozebráno, ale v roce 70 se likvidoval sám. Ne nějakým akčním výborem, ale řádným ústředím, jehož volba měla sice všelike závažné vady na kráse, ale jehož legitimitu nikoho ani nenapadlo napadat a jež se těšilo uznání většiny členstva. Tentokrát majetek nerozkradlo Gestapo, ani nedrancovalo ČSM. Tentokrát bylo vše vlastní rukou a s příslušnými papíry dobrovolně předáno. Toto ústředí dostalo příležitost samo sebe a celého Junáka zneuctit a ono toho využilo poctivě a beze zbytku až do dna. To, co po Junáku zbylo, s tím snad budou moci začít něco soudruzi. My ale těžko.

Chce-li se někdo opravdu hlásit k dědictví tohoto závěrečného ústředí, pak je buď tak špatně informovan o závěrečné fázi jeho existence, nebo mu to nevádí a pak už si nemáme mnoho co říci.

Tem, kteří chtějí ještě vyzývat ducha Junáka, předkládám pár ukázek, aby věděli, na čem jsou. To nebylo dosaženo žádným nátlakem. To bylo uznání tzv. "reality" a opravdu poctivá snaha jít v sebezapření dál, než možná sám režim žádal.

Prohlášení Ústřední rady Junáka z 1.2.1970:

"Tyto dokumenty vycházejí z politiky a úsilí vedení KSČ o úplnou konsolidaci našeho života a ze závěrů předsednictva ÚV strany (ze 17. 11. 1969 a 26.1.1970), byra ÚV KSČ z 19.1.1970 a federální rady z (30. 1.1970) a znamenají pro junácké hnutí vstup do nové etapy práce a úsilí. Doprávají cestu, která byla nastoupena při obnově Junáka na jaře 1968 a definitivně potvrzena III. junáckým sněmem v listopadu 1968. Považujeme to za svou povinnost vůči všem členům Junáka i vůči společnosti, KSČ a národní frontě, z jejíž důvěrou jsme pracovali, pracujeme a budeme i nadále pracovat. ...Obnovu Junáka chápala většina činovníků naprosto jednoznačně od samého začátku jako kvalitativně novou fázi v historii hnutí, v níž při využití výchovných a pro děti atraktivních forem se bude v každodenní práci a činnosti vycházet jednoznačně ze základních principů socialistické společenské praxe a to především z plného uznání vedoucí úlohy KSČ, z aktivního členství v národní frontě, z uznání marxisticko-leninského světového názoru a výchovy dětí v duchu vědeckého socialismu, proletářského internacionalismu, bratrské spolupráce s organizacemi dětí v SSSR a soc. státech a se všemi pokrokovými organizacemi dětí usilujícími o světový mír. ...Rozhodující pro celou další činnost bylo období III. sněmu, který v listopadu 1968 přinesl zásadní rozhodnutí o socialistické orientaci Junáka a naprosto jednoznačně se přihlásil k výše uvedeným politickým a ideovým principům a přijal řadu usnesení i jejich realizaci. Sněmem byly přijaty zásady ~~xxx~~ programu soc. výchovy, vycházející z vedoucí role KSČ, marxismu-leninismu a proletářského internacionalismu, především pak z bratrského vztahu k mládeži SSSR, a ostat-

ním socialistickým zemím. Usnesením sněmu byly též na všech stupních zrušeny duchovní rady a dosavadní tzv. homogenní oddíly... Cesta nastoupená III. sněmem byla v průběhu uplynulých 15ti měsíců aktivně a důsledně realizována vedením Junáka, které se naprosto jednoznačně přihlásilo k podpoře závěrů plén Ústředního výboru KSČ. V současné době považujeme za nejdůležitější úkol přispět k vytvoření jednotné dobrovolné masové organizace dětí a mládeže v ČSSR, v souladu s usneseními předsednictva ÚV KSČ ze 17.11.1969 a 26.1.1970 a Federální rady organizací dětí a mládeže. Sjednocení dětského a mládežnického hnutí pokládáme za politicky, společensky i organizačně správný a nutný proces, který ~~musíme~~ plně podporujeme. Jsme přesvědčeni o možnosti využít a dále rozvíjet v rámci budoucí jednotné dětské organizace junácké pokrokové výchovné formy při zachování politické a ideové jednoty mládeže. Vyzyvame ~~xxxxxx~~ všechny junácké krajské, okresní a střediskové rady, činovnice a činovníky, aby učinili vše nezbytné pro úspěšné budování jednotné dětské organizace, především pro vytváření podmínek ~~xxxxxxxxxxxx~~ politického a ideového sjednocování. Jako jeden z předpokladů sjednocení považujeme za nutné provést analýzu skautského hnutí v Československu v jeho 60ti leté složité historii a zásadně se distancovat od všeho, co bylo spjato s netřídním, apolitickým a náboženským chápáním výchovy. Ve své práci chceme vycházet ze svých pedagogických a pokrokových tradic, z účasti na protifašistickém boji před 2.světovou válkou a během ní, z tradic proletářského skautingu a v neposlední řadě z tradic socialisticky smýšlejících činovníků Junáka v letech 1945 - 1948. To se plně týká i našeho vztahu ke světovému skautskému ústředí, jehož členy nejsme od roku 1949. Distancujeme se od jeho zásadních ideových požadavků, především principu povinné náboženské výchovy, apolitičnosti a bezpodmínečné poslušnosti, s nimiž nemůžeme souhlasit a které v této absolutní formě naše hnutí nikdy nepřijalo. ..Trváme na zásadě, že náboženská výchova...nepatří do škol ani společenských organizací, v nichž veškerá výchova musí být v souladu s ústavou, založena na vědeckém světovém názoru marxismu-leninismu. Naší hlavní povinností je přispět maximálně spolu se školou a rodinou k výchově budoucích občanů pro věc socialismu a komunismu. Výchovu chápeme jako komplexní proces vedoucí mladou generaci k pochopení a podpoře politiky KSČ, k přípravě zvládnutí úkolů vědecko-technické revoluce a výstavby materiální základny komunismu."

Stačí? A to jen jedna ukázka z nepřeborného množství.

To nepodepsali nějakí nastrčení agenti nebo znásilnění slaboši. To sepsali, využívající už i partajního žargonu a podepsali hrdinové skautského jara, m.j. dr. Plajner - náčelník a dr. Sum - starosta.

Kde hledat příčiny takového konce? Bylo to osobní selhání, nebo vyvrcholení a logický závěr jedné tradice?

Takové a podobné otázky jsme si kladli již brzy po velkém Únoru 48, když jsme se začali scházet ne u táborových ohňů, ale za ostnatými dráty těch různých koncentráků.

V čem to bylo, že jedna a tatáž idea, tentýž slib některé členy přivedl za mříže, jiné do komunistické strany a většinu nechal v mírné kolaboraci přežít? Že z některých udělal bezprávné párie s dědičným zatížením a jiným dovolil stát se státními prokurátory?

V r. 1948 bylo v Junáku organizováno na 300 tisíc členů. Bylo to tak užitečné? Kam se poděli?

Došli jsme k jakýmsi závěrům, ale osud si s námi zahrál rozvernou hru se kterou jsme nepočítali. Přišel rok 68 a s ním se zdálo odejít vše špatné jako zlý sen do zapomnění. Zdálo se, opravdu se zdálo a my namyšlení, že na světě už není nic, co by nás mohlo ještě překvapit, jsme se zase nestačili divit.

Poválečný Junák dokázal z předválečné tradice uchovat jen málo. Stal se masovou organizací a jeho kvalita byla od střediska ke středisku a od oddílu k oddílu velmi různá. Byl nedostatek kvalifikovaných vedoucích, chyběla koncepce a všeobecně rozháraná politická situace té doby se odrážela i v jeho organizaci.

To, co se dříve vyzvedávalo jako velká přednost čl. Junáka proti světové praxi, t.j. velká ideová tolerance, kterou jen neuctivci v závěťtí měli odvahu nazvat bezzásadovostí, začínala nést své plody a brány byly otevřeny opravdu všemu, co mělo chuť se samo pozvat.

Ten vývoj měl dvě tendence. Jednak rozkladné živly v samotném Junáku a pak cílevědomá infiltrace kom. strany.

Existence rozkladných živlů byla umožněna tou bezbřehou tolerancí, ta infiltrace byla způsobena významem, který kom. režie Junáku přisoudila.

Na poučení už nezbyl čas. Konec Junáka tehdy nebyl nijak slavný, ale přece jen bylo zřejmé, že jej zardousil násilný akt z-venčí a odešel tak se ctí ze scény a zanechal po sobě naději.

Bohužel, toto štěstí mu nebylo dopřáno v r. 70, kdy ~~by~~ odešel bez štítu a byl vlastními lidmi zahrabán jak zdechlá kočka.

Když tak kolem toho roku 50 soudruzi poznali, že se s tou zpotvořeninou, co jim jejich přísluhovači z Junáka udělali nedá už nic počít, zbavili se jí po svém. Za čas prohnali ještě Junáka zbujným žentourem státní bezpečnosti a v domění konečné likvidace bylo naúradováno období věčného ticha, kdy se jen mlčky sbíraly sem tam se vyskytnuvší skupinky.

Pak ale přišlo předjaří a pak přišlo jaro. A to se divil kdekdo, nás nevyjímaje. Bylo to ohromné. Jenomže ty staré neduhy a navíc výsledky dvacetileté izolace, hnětení bouřlivým časem a bezohlednou dobou se nevytratily. To ale na samotném začátku trápilo jen málo koho, tak byli všichni opilí nadšením.

Bylo to období, kdy téměř všichni podlehli tomu psychologickému klamu, že všichni smýšlíme, věříme a chceme stejné. Najednou po době, kdy už člověk nemohl pomalu věřit ani svému obrazu v zrcadle, měl kolem sebe obdivuhodné tvory, obětavé, laskavé, no prostě žádné zpotvořeniny, ale báječné normální lidi.

Byli jsme jako u vyjevení. Jako by těch dvacet let vůbec neexistovalo. Kam se najednou poděla všechna ta nenávist, závist, nízkost, zbabělost, duševní prostituce. Najednou jsme zase všichni byli bratři a sestry. Člověk, který ještě před nedávnem by se raději vrhl pod tramvaj, aby se s tebou nemusel setkat na stejné straně ulice, ti teď podřep potlapkával po zádech a: "Vidíš bratře, velké myšlenky nikdy neumírají." A našinec mu to nemohl nevěřit. Mocné bylo to kouzlo pražského jara. Věru mocné, jen trochu krátký dech mělo.

Ústředí započalo tam, kde kdysi skončilo. Se stejnými lidmi. To si vyžádala pohnutá politická situace. Všichni to považovali za přechodné řešení do sněmu a výsledek si představovali různě. Z těch staronových členů však někteří ztrávili léta v koncentracích, jiní jako exponovaní kolaboranti se hráli na výsluní režimu.

K opravdové krystalizaci dojít nemohlo. Došlo k okupaci a celý další vývoj byl jejími důsledky formován.

Kdyby se však situace vyvíjela poněkud normálněji, dá se skoro s jistotou říci, že Junák by se rozpadl na nejméně dvě, programově dost odlišné organizace. Ta rozplíhlá idea, která tvořila ducha Junáka, nebyla tak nosná, aby mohla udržet to obrovské rozpětí mezi pionýrskou výchovou a náboženskými principy, mezi duchovní radou a stranickou buňkou KSČ při ústředí.

Sjezd se již konal za "normalizovaných" podmínek, kdy ústředí v uznání "reality" šlo dál, než kolik bylo rodné straně na očích vůbec k přečtení.

Jistě, to vše bylo děláno pod tlakem, ale tlakem velmi neurči-

tým, kterému se dalo vzdorovat nebo uhýbat bez zrazení zásad. A když už to nebylo možné, mělo se odtroubit. To, co se v Ústředí provozovalo po sněmu, se ve vězeňských kruzích vybraně nazývalo "rektální alpinismus". Jedněmi to bylo pácháno z přesvědčení a tím zbytkem, který tvořil většinu, ze všeobecné zpitomělosti, opsané zvané "respektování reality" v tom pojetí - aby nám nemohl nepřítel rdousit hrdlo, musíme jej predejit a udělat si to sami.

Ta tragédie Junáka nespočívala v tom, že byl zrušen, ale v tom, že byl příliš pozdě zrušen. Proč tomu tak bylo? Ta chyba možná spočívá již v samých začátcích Junáka a byla jen logickým uzavřením kruhu.

Nikdy bych nenašel odvahu zatracovat Junáka v celé jeho historii. Bylo v něm hodně věcí, se kterými se lze doslova pyšnit. Dopřál mnoha generacím setkat se se skautingem a vychoval mnoho opravdových skautů a skautek. Ostatně ducha a duši skautingu tvořili a budou vždy tvořit vedoucí oddílů a to také vysvětluje existenci tolika vynikajících.

Také A.B. Svojsík patří mezi mé největší národní velikány. Ale byl to přece už možná Svojsík sám, který tu cestu započal a zbavil Junáka vnitřních zábran proti vzniku rozkladu a pronikání jedu zvenčí. Svojsíkovo formování Junáka bylo nejen přizpůsobením národnímu charakteru, ale i ústupkem politickým požadavkům tehdejší doby. Učinil Junáka stravitelnějšího za cenu potlačení jedné podstatné složky skautingu, t.j. té duchovní a náboženské, která byla ostýchavě zatlačena do pozadí a ponechána výkladu každého a k nakládání podle libosti. Tím ale zanikla její přirozená funkce, bez níž se hnutí mládeže a pracující s mládeží nemůže bez zhoubných následků obejít. Organizace se otevřela úplně všemu, stala se masovou a v koncích se dopracovala až k sebepopření a sebelikvidaci.

Samozřejmě, byla by režimem zlikvidovaná i bez této svépomoci, ale lze také říci, že i za jiných okolností by Junák v bývalé podobě nepřežil. Rozpadl by se na část, která by se hrdě zvala pokroková a v slepé loyaltě by sledovala režim ve všech jeho výkyvech a asi v duchu onoho prohlášení, jež jsem citoval. Ta druhá část, asi menší, by se snažila uchovat suverenitu, a odpovídat skautským požadavkům ~~xxx~~ jak jsou formulovány světovým ústředím. Těžko si však představit variantu komunistického režimu, který by ji v této formě toleroval.

Při hledání nejtypičtější postavy pro celé válečné období až do samotného konce, nemůžeme narazit na nikoho jiného, než na dr. Plajnera, který se podílel na formování Junáka v této době jak nikdo jiný z jeho současníků. Platilo-li to do roku 48, pak od roku 68 to platilo dvojnásob. Byl jednotícím prvkem, všeobecně uznávanou autoritou mravní i odbornou. Jeho názory byly nedotknutelné, rozhodnutí svatá, doporučení zavazující. Svým výběrem spolupracovníků ovlivnil poslední sněm, který byl především jeho dílem, nebo snad přesněji, kde se nic zásadního neobešlo bez jeho souhlasu. Byl to také nakonec on, který hodil na váhu celou svou autoritu při výzvě k Junákům, aby přešli do Pionýra. Který mnoha lidem ukázal cestu, a mnoho zmatl.

Mám-li uvést své osobní dojmy a svůj osobní soud, neubráním se rozpakům, Dr. Plajner zůstává pro mě jako lidský typ i jako junácký činovník hádankou, na kterou si nedovedu odpovědět.

Pokud jsem se o takové ~~xxx~~ ústřední výšiny tehdy hned po válce vůbec staral, utkvělo mně jeho jméno v souvislosti s něčím, co mě poprvé postavilo před otázku, kam až sahá a kde končí skautské bratrství. V jedné skaut. příručce, bylo to něco jako kapesní kalendář, se ~~xxxxx~~ objevovalo ~~xx~~ skoro ve formě reklamního sloganu něco, co se nedalo přehlédnout pro tu vtíravou opakovanost. Bylo to mnohokrát opakované heslo: "Junáku pamatuj, že tvůj největší nepřítel je Němec!" Pod tím byl podepsán dr. Plajner.

Nebylo to nic neobvyklého. Bylo po válce. Koneckonců mě tehdejší cítění nebylo příliš vzdáleno od toho, ~~xxxx~~ které sdílel dr. Plajner, ale přece jen. Byli jsme dětskou organizací, hlásající světové bratrství a tady se vstěpovala nenávist a to ne vůči nacistickým pohlavárům nebo jedné generaci, ale proti celému národu a dokonce i proti ještě nenarozeným dětem. Německo bylo sraženo v prach jako ještě nikdy, bylo to ještě před komunistickým pučem, ale náš demokratický stát se již zmítal v agonii a uranové koncentráky začaly fungovat. Naše vlastní organizace byla prolezlá ~~xxxx~~ komunistickými agenty jak přezrálý sýr červy a nám se dávalo na vědomí, že náš největší nepřítel je Němec. Byl jsem tehdy ještě kluk, nedělal jsem žádné závěry, ale údivu jsem se neubránil. To bylo mé první setkání se jménem Plajner.

Pak nastalo období, kdy bývával členství v Junáku, a to nejenom v ústředních funkcích se stalo hotovou kletbou a jen málo kdo, s výjimkou těch, kteří si dovedli získat přízeň režimu, bylo ušetřeno alespoň existenčního postihu, když ne vězení. Dr. Plajner nějakým zjevným a opravdu tvrdým postihem zasažen nebyl. Byl odsunut do ústraní, ale zůstal působit jako profesor.

Tehdy se říkalo, že nad ním držel ochranou ruku jeden vysoký politik, příslušící dříve jedné demokratické straně, který v únoru a po něm sehrál velmi hanebnou roli. Důvodem pro tu ochranu měly být vzájemné politické sympatie z dřívější doby. Třeba to vůbec nebyla pravda. Snad to mohla být jen náhoda, ale náhoda u tak exponované osoby by byla příliš vzácná. Na to byli příslušní "organové" moc důslední. Na druhé straně není nic známo, že by se nechal nějak zneužít, nebo že by se pro režim sám exponoval.

Pak jsem ho poznal osobně v období, které těsně předcházelo pražskému jaru.

Nemohu nepřiznat, že, jestliže můj předchozí vztah k němu byl spíše nepřívětivý, pak po osobním setkání jsem byl jím doslova okouzlen. Dr. Plajner, při všech výhradách, ~~xxxxxxx~~ které člověk vůči němu, resp. jeho skutkům může mít, byl osobnost velkého lidského formátu, který svým vystupováním a zjevempřesvědčoval o opravdové mravní autoritě. Budil ji natolik a byla mu přiznávaná v té míře, že téměř nikdo se nad jeho rozhodnutími nezamýšlel, natož aby jim oponoval.

Při té prvé schůzce jsem se též dozvěděl, že ani pro něj nebylo těch uplynulých dvacet let bez ostnů, že si zažil také nějaké urážky drzých kluků z ČSM a dokonce okusil, co je to mít na rukou pouta.

Tehdy při každém setkání s ním mohl člověk doslova cítit hluboce humánní podstatu jeho osobnosti, jíž se nedalo nevěřit. Starý kantor, měl nevšední kontakt k dětem, byl doslova "táta" a bez nadsázky lze tvrdit, že bez účasti jeho osoby by se nikdy Junák v roce 1968 na tak široké základně nesešel. On vtiskl Junáku tak své rysy, že za jeho tehdejší existenci má největší zásluhy, ale také největší zodpovědnost. Domnívám se, že se této zodpovědnosti nijak neleká.

Pro mě hádanka, kterou skrývala jeho osoba, byla obsažena v rozporu mezi obdivem k jeho osobním kvalitám a mezi jeho některými činy, které se rozcházel s mou představou o správném počínání. Člověk stál mnohdy před otázkou, zda jde o politickou naivitu, nebo o naprosto jasný cíl. Přiznávám se, že já to dodnes nedokážu spolehlivě rozeznat.

Když na první velké veřejné schůzce roku 68 v Domovině obnovoval slib, přidal k původnímu znění adjektiv "socialistické". Nevysunul to "socialistické" do starého znění slibu jako nový oficiální název státu, ale použil to právě jako adjektiv. Snad se to tehdy nemuselo brát nijak vzrušeně. Bylo to všeobecné zaklínadlo, koncese dané politické situaci a každý si pod tím mohl nosit svou představu o spravedlivém světě. To podstatné na tom bylo, že dr. Plajner změnil znění slibu a na to neměl právo. Ne každý si toho všiml a jen některým to

vadilo, ale leckomu zatrnulo ve vazu asi tak, jako když hned po válce začaly zamořovat junácké publikace obrazy tatíčka Stalina a hned vedle sv. Jiří se objevoval Zdeněk Nejedlý. Bylo to takové malé plivnutí do polévky našeho nadšení, zanechávající nepříjemnou pachut', která brzy již nic v Junáku neopustila.

Tehdy jsme si namlouvali, že to byl Plajnerův ústupek a gesto dobré vůle vůči těm, kteří nás začali trpět. Teprve později jsme pochopili, že to z dr. Plajnera promluvílo jeho opravdové socialistické přesvědčení a to, co my jsme ~~tehdy~~ mnohdy měli sklon považovat za jeho poklesek, byla jen důsledná věrnost tomuto přesvědčení.

Jeho pojetí socialismu nebylo nijak stranicky orientované a bylo samozřejmě jiné, než to, s kterým jsme se my do tehdy setkali, ale pro něj, zdá se, byla nakonec přijatelná i ta praxe z roku 70 a let následujících.

Považoval socialismus za zákonitý vývoj lidské společnosti a mnohdy jsem si vůbec nebyl jist, zda rozeznává ~~rozlišuje~~ nějaký rozdíl mezi první republikou, která přes všechny své chyby byla spořádanou demokratickou zemí a současným totalitním státem. Pro něho to byla tatáž vlast, jen ve vyšším vývojovém stupni. Odsuzoval to, co se dělo po roce 48, ale bral to jako dětské nemoci růstu, jako úchyvky od ideálu a ne jako porobu a národní tragedii.

Dr. Plajner byl opravdu zděšen a odmítal věřit, že by se skauti mohli postavit proti své vlasti, když se dozvěděl, že mezi vězňenými skauty byli nejen z hlediska režimu zcela nevinní, ale že se někteří pokoušeli o nějaký skutečný odboj proti němu, neboť tak rozuměli svému slibu vlasti, chápajíc komunistické znásilnění a totalitu a za stejné národní neštěstí jako byla ta nacistická.

Bylo by chybou považovat dr. Plajnera za nějakého naivního hlupáka, který nerozeznal evidentní. Podle mého subjektivního názoru byl jeho problém ten, že patřil mezi typy, které jsou příliš povzneseny nad nízké věci tohoto světa, než aby je chápaly, ~~nebo~~ nebo dokonce viděly a svému ideálu jsou schopny přinášet i takové oběti a ústupky, jež vlastně ten ideál popírají.

Naše setkání s tím, co se nazývalo socialistickou společností bylo dost odlišné od představ dr. Plajnera. Byli jsme ještě příliš vystrašení, než abychom tuto vidinu dokázali spojovat s žádoucí budoucností naší vlasti. Pro něho socialismus byl snad ještě dětský ~~sen~~ sen a také to závěťří, v kterém přežíval, nezůstalo bez vlivu. Ale pro některé z nás to byl velice konkrétní pojem, z něhož nás ještě záblo ve všech kostech. Ještě nám v uších zněl šoupavý, hrůzou propocený krok vedených na popravu, ještě docela nezmlkl pláč vězeňských dětí, narozených v pankrácké porodnici v doslovném stínu šibenice. A také nářek ukopaných k smrti bylo ještě slyšet. Před našima očima ještě nepřešel ten strašný průvod statisíců znehodnocených, beznadějně zkažených životů celých generací. A vyčítky dětí rodičům nám plnily sny hrůzou. Jedněch, proč se otec nestal prostitutem aby jim zajistil lepší život a druhých, proč se jím stal. Naše přání zapomenout se stále ještě zachytávalo za ostnatý drát, jímž bylo ovinuto tělo země, které nás náš slib zavazoval sloužit.

Příliš veliká to byla propast abychom se mohli sejít. To však byl náš omyl a ne vina dr. Plajnera. To my jsme mu podkládali názory a přesvědčení, které on neměl. To my jsme se nechali unést naší představou o bratrství, které kouzelným oslovením bratře odstraňuje všechny rozpory. Jistě. Náš postoj byl snad vzdálený realitě, pro naši mládež jsme nemohli udělat téměř nic, ale také jsme se nestali náhončí prznitelů dětských duší.

O dr. Plajnerovi jsem stále ještě přesvědčen, že to byl čestný člověk, který všechny své činy dovedl srovnat se svým svědomím, které nebylo pro něj jen nežádoucím přežitkem z dob dávno minulých. A věřím i tomu, že vždy chtěl dobro. Dobro, jak jej svým přesvědčením viděl. Jeho posouzení bude vždy těžké. Ti, kteří byli v jeho blízkosti, jej budou vždy vidět jen jako velkého člověka. A ti, kteří jej

neznali, budou jen drsně posuzovat výsledky jeho práce.

Svou rolí trochu připomíná Ludvíka Svobodu. S tím rozdílem, že dr. Plajner je opravdovou osobností. Jenomže, když se dnes mluví o Svobodovi, tak se s úctou vzpomíná na nešťastného Emila Háchu.

Dříve dějiny znaly případy ničemných a za kočku stojících charakterů, kteří po sobě zanechali mnoho užitečného. Naše historie bude muset řešit případy slušných lidí, jejichž dědictví bude stěží jako slušné chápat. Ale to nebude otázka ani jen Junáka, ani jen jedné osoby.

Způsob, jakým dr. Plajner holdoval po sovětské okupaci tzv. realitě a normalisaci mu jistě jeho slávu nerozmnoží, ale to nepřesáhlo rámec všeobecné činnosti ústředí a jeho spolupracovníků. Dr. Plajnerovo existenci stranické kom. buňky na ústředí a toleroval ji. To byla pro něho realita. Byl loyální vůči těm členům nového ústředí, o nichž věděl, že jejich členství obdrželi jako stranický příkaz. Podílel se na likvidaci Junáka až k hořkému konci. Přešel do Pionýra a využil svého vlivu aby ke stejnému kroku přiměl co nejvíce ostatních. Ale to vše se dá různě omluvit s přihlédnutím k jeho svět názoru. Jedna událost však omluvitelná není a ta zůstane nesmazatelnou skvrnou na jeho pověsti.

Příprava sněmu, který se konal v listopadu 68, probíhala již pod tlakem vnější "normalisace". Ostatně v samotném vedení Junáka bylo dost takových, kteří tomu ochotně a z přesvědčení vycházeli vstříc. I když vnější fasáda sněmu zachovala formu, zakulisí nezůstalo nedotčeno a vše oku strany nelibé bylo odstraněno. Ze stranických kruhů přišel příkaz, seznam šesti lidí, kteří musí být zvoleni do nového Ústředí. Dr. Plajner tento diktát neodmítl, souhlasil s úpravou kandidátky a když byl na sněmu dotázán z pléna, zda je pravdou, že kandidátka byla ovlivněna a volby manipulovány, dr. Plajner hodil na váhu celou svou autoritu a svým jménem se zaručil, že tomu tak nebylo. Tehdy se dopustil vědomé nepravdy. Snad ve snaze, aby zabránil rozkolu, ale ta snaha nemění nic na faktu, že nemluvil pravdu a zaštitil manipulovaný podvrh. Dr. Plajner zastával thezi, že "my staří se můžeme zkompromitovat, ale těm mladým musíme zachovat otevřenou cestu". Kam a k čemu? smím-li se ptát. Jaký omyl. Jako kdyby se synové někdy rádi hlásili k pitomosti nebo hanebnostem svých otců.

~~Тяжко~~ Nevím, co dr. Plajner o tom soudí dnes; zda se takové kompromitování vyplatilo. Dr. Plajner to vše dělal pro českou mládež. To já mu věřím. Jen náš názor, co je to zájem naší mládeže se liší. A v tom je také osudová otázka Junáka. Kam až sahá ta tolerance. To jsou ty vysoké mravní nároky, podezděné bezobsažnými vágními pojmy, dutými frázemi, kterými si mohla nakonec posloužit a žonglovat i stvůra tak potvorná, jako nechutný Zdeněk Nejedlý. Ty mohou snad fungovat ve slušných dobách, ale běda, když přijde krize a všeobecné zmatení. Pak, kdo hledá spásu, místo majáku najde bludičky.

Junák ještě před svým skonáním byl v krizi, která byla započata možná při jeho samém zrodu a ten závěr byl jen posledním článkem řetězu. Junák je mrtev a může z něj povstat snad jen něco podobného, co se dnes v Polsku vydává za Harcerství. Na nás je, to rumišťě přehrabat a podívat se, k čemu se ještě hlásit, co použít a co už raději nechat zahrabané. Mluvit dnes o duchu Svojsíkova skautingu v souvislosti s Junákem je demagogie a může-li dnes toho ducha, kterého sledoval Svojsík, někdo rehabilitovat, tak jsme to jen my v exilu.

Nemělo by cenu ztrácovat to, co bylo, protože je to nepohodlné se k tomu přiznávat, ale proto, že se s tím už nic nedá podnikat.

Nezapíráme ani tu dobu mezi koncem války a definitivním koncem Junáka. Jakkoliv ponurá, byla to velká doba a čl. skauting ve své části se ukázal jí být hoden. Ano, poznali jsme, že řada lidí kromě členství neměla se skautingem nic společného, že mnoho lidí bylo slabých a zmatených, že byli mezi nimi i mravně vadní, ale přece jen se našli takoví, kteří budou našemu hnutí pro věčnost pýchou a ctí. Naše hnutí mělo doslova své mučedníky.

To období do roku 68 bylo jedním z těch mravně nejúpadkovějších v našich dějinách a snad může být překonáno jen tím dnešním, ale i to mělo a má svou přednost, ale to už se zase vlastně opakuje, protože: "Nepadá sníh, aby zahubil svět,..."

Ted' už snad bude srozumitelnější má zmínka, že vyjasnění našeho vztahu k Junáku bude jednou z podmínek naší příští jednoty zde.

Snažil jsem se vylíčit problémy, s nimiž se potýkame ve vztahu k Junáku. Avšak stanovisko Stopy je nám nejasné a mnohdy nás mate. Vedle článků a stanovisek, se kterými se můžeme zcela ztotožnit, jsou jiná, která pochopit nemůžeme, anebo musíme odmítnout.

Program dr. Fanderlíka je uchovat ducha Junáka. Také doma byl stále ještě považován za zastávce klasických junáckých tradic. Jeho pasivita, nebo jen zdržení se ~~xx~~ zasahování do záležitostí v roce 68 a později, byla dokonce používána jako argument souhlasu s nastoupenou sestou, nebo chcete-li, slalomem doma.

V jednom čísle Stopy, kde se dr. Fanderlík zamýšlí nad rozpuštěním Junáka a přechodem činovníků do Pionýra píše, že: "My, co jsme ve svobodném světě, nemáme je práva za to kritizovat! Od dr. Fanderlíka, který byl za posledních 35 let ve vlasti jen dva roky a to ještě jen, pokud mu to služební povinnost dovoľovala, je snad takové stanovisko rozumné, ale my, co jsme byli při tom, co jsme to prožívali, si právo soudit odeprít nenecháme.

Máme-li mluvit o spolupráci, chceme se zbavit všech pavučin neurčitosti v tak zásadním směru.

Nerad bych, aby to bylo chápáno jako útok na Stopu. To není mým úmyslem. Díky Bohu za to, že je vydávána a díky všem, kteří se na tom kdy podíleli. Najdou se v ní ale příspěvky, že se nad nimi člověk musí ptát, zda jde o tak katastrofální neinformovanost, nebo už o něco jiného. V tom prvním případě se to dá napravit. Zůstat při tom druhém, tak to bychom se asi nedomluvili.

Uvedu jeden případ. V jedné Stopě byl nekrolog, věnovaný jedné ze známých činovnic Junáka. Byl napsán pěkně, dojemně. Oko sotva slzu potlačilo. Jenže všelicos mu chybělo.

Za to, co teď napíšu, budu asi obviněn z hanobení mrtvých. Ale ať. Já to risiko na sebe vezmu. Ve jménu těch, kteří zašli ve špičkových hadrech v závalu někde na šachtě a kterým místo náhrobku dali jen kolík s číslem. Za ty, kterým kámen v lomu rozdrtil kosti a za ty, které pohřbili do vysoké pece. Za ty, kteří se rozpadli po ozáření v uranovém mlýně, za ty, kterým nezavěšovali na hrdlo stříbrného vlka nebo trojlístek, ale oprátku, když jim před tím náplasti zalepili ústa, aby se nemohli nahlas pomodlit, nebo zakřičet slávu svobodné vlasti a nebo si jen nahlas zazoufat. Ve jménu těch, kterým ~~ve~~ vše vzali a kteří už jinou cestu ze svého zoufalství ne našli, než prohryzat si zápěstí a těch, ~~kk~~ co ještě položíví bloudí světem se zmrzačeným tělem a roztrhanou duší. Ve jménu a za všechny ty, kterým nikdo dosud žádný nekrolog nenapsal a na než žádná Skautská láska nevysla. Za ty, na které se nezapomělo jen proto, že na ně dosud nikdo nevzpoměl.

Nezabýval bych se tímto případem a přenechal bych jej zapomění, nebýt toho, že má sloužit za vzor příštím generacím žena, jež dovedla úskalími osudu tak úspěšně proplouvat, že může být prototypem onoho druhu adaptační pružnosti, který se méně ohleduplně nazývá bezpáteřnost.

Je to snad už přírodní úkaz, že vždy existoval a bude existovat lidský typ, který se udrží nad každou hladinou. Nad horským potokem jako nad močálem. Ale máme si právě z těch vybírat své příklady a jejich odkazu se dovolávat.

Netřeba připomínat antickou tragedii. Ta česká stačí. Proč v líčení její životní pouti ta mezera dvaceti let po únoru? Je to cud-

nost? Ci nebylo nic pozoruhodného? Zůstal po tu dobu slib sesterství uložen pod desky partajní legitimace? Když už ta zmínka, že v roce 48 byla málem shozena údernou rotou se schodů Ústředí, proč nepokračovat v té historice a nedodat, že po 20ti letech zasedala s týmiž mladenci, co ji kdysi málem shodili ve vřelém bratro-soudružském kruhu zase v Ústředí a nosila jim novinky a hlášení z jednání. Proč ve výčtu vyznamenání za zásluhy opomenuto to z nejvyšších - Řád práce, který dostávají také zabíjáci pohraniční stráže za úspěšný odtřel?

Bratři! Koho jste nám to znovu nabízeli. Nechte takové "vzory" v klidu spát. Pro ně i pro nás bude lepší, když se vytratí v nenávratnu a nebo je přenechme těm opravdu jejich. My je rušit nebudeme, ale nečekejte, že se budeme podílet na oslavách.

Jistě se najde někdo, kdo jí znal v posledních letech a řekne - jaké to sprostěctví mluvit tak vulgárně o tak jemné ženě, o tom křehkém věchýtku. Nuže, já jsem viděl takových věchýtků vío, ale v polovině jejího věku a k tomu výkonu jim dopomohli soudruzi té nežné dámy.

Ten útlocitný by měl zahloubat ve své paměti, zda jej stejné hnutí pohnulo, když za oficiálního jásání byla života násilně zbavena Milada Horáková. My chceme ale právě tu Miladu dávat za vzor svým dětem. Jako příklad lásky a práce pro vlast, jako příklad něko-ho, kdo si příliš cení svého života, než aby byl ochoten jej za každou cenu zít.

Teď už bych raději obrátil zrak dopředu, t.j. snažil se ujasnit si úkoly, které před námi stojí a cíle, jichž chceme dosáhnout.

Následující řádky nejsou míněny jako úplný výčet těch, jimž připisujeme důležitost. Nejsou ani podle důležitosti řazeny, ale jen podle toho, jak mě právě napadnou a chtějí být opět než podnětem k diskuzi. Abych zabránil nějakému nedorozumění. Nechceme prosazovat naprosto nic, co není požadováno světovým ústředím jako podmínka členství ve světovém bratrstvu.

Ten první, všeobecný, ale zásadní cíl je, dosáhnout toho, aby náš skauting byl opět skautingem.

Naše hnutí ve vlasti i zde je v krizi. Jen tím, že si jí vůbec přiznáme a najdeme její příčiny ji můžeme překonat. Musíme udělat to, co dělá každé duchovní hnutí když se octne v krizi, t.j. vrátit se pro svou obnovu ke svým pramenům, a to je v našem případě ještě dál za Svojsíka, až k Baden-Powellovi a také Setonovi.

Myslím tím, dát v našem pojetí ve skautingu místo tomu, čím se Junák od světového hnutí lišil.

Patřilo k pověsti Junáka, že po technické stránce v mnoha směrech překonával to, co bylo jinak ve světě k vidění.

To, čím se lišil, bylo téměř popření, nebo alespoň diskriminace prvku, bez kterého je skauting nemyslitelný, t.j. uznání náboženského prvku jako prvku výchovného.

Tahle poznámka asi vyleká, nebo i odradí lidi, kteří se s touto sférou setkali jen prostřednictvím vtípů v Dikobrazu a hodin povinné atheisticke výchovy. A také asi přesvědčené materialisty netolerantního typu. Ale co naplat, chceme, aby skauting byl skautingem a kdo je na pochybách, ať se zkusí trochu zaobírat B.P. a Setonem a seznámí se se světovou praxí.

Možná, že je to chyba tak příliš zdůrazňovat tuto stránku věci. V té nám známé, i v té exilové praxi, to probíhá bez obtíží a problémů a tam ve světě, kde je skauting v pořádku se o tom vůbec nediskutuje. Jde nám však o to, odstranit nedorozumění hned na počátku.

Tento požadavek předkládáme jako nediskutovatelný a došli jsme k němu při hledání ~~xx~~ příčin, které zavedly Junáka, kdysi na naši půdu přenesenému horoucím vlastencem a věřícím člověkem k tomu, že takřka s celým Ústředím mohl být převeden do dětské organizace totalitního státu, jejímž cílem je vychovávat děti v ideologii, jež je v nejprůkrčejším rozporu s podstatou skautingu a k službě režimu, jenž zradil a zaprodal nejvlastnější zájmy vlasti a národa.

To, co my požadujeme, je přihlášení k světovému názoru, na jehož protipólu stojí materialistické doktriny.

Skauting vznikl z křesťanské tradice a kultury. Z křesťanského pojetí člověka a lásky vyrostla myšlenka skautského bratrství a je s ideou třídního boje naprosto neslučitelná, a to i tehdy, když tato je podstrkována v nějakém zředěném odvaru.

Kdo tohle nepochopil, nikdy skautingu nerozuměl, měl by upustit od pokusu skauting v jeho principech reformovat a měl by si hledat působiště někde jinde.

Tahle výzva není tak odlišná od výzvy dr. Plajnera v „normalizující“ se tehdy vlasti. Když ~~xxxxx~~ proklamoval soc. Junáka, hlásícího se k politické linii KSC, žádal, aby z Junáka odešli všichni, kteří nesouhlasí s jeho „pokrokovým“ kursem. Ta naše starost má stejné pohnutky, jen kladené z opačného břehu. To není sektářství, to je jen obava, aby skauting, zbavený své vnitřní regenerační síly neskončil zase někde docela jinde.

Ze skautské metodiky lze všelicos ukrást. To dělalo Hitler-Jugend a dělá to i Pionýr. To jsou jistě extrémní příklady, ale o to mžornější. My máme strach z lidí, kteří si ze skautského programu a jeho ethiky berou jen to, co se jim hodí, a to, co je jim nepohodlné prostě prohlásí za přežilé a zastaralé. To se netýká samozřejmě nějaké techniky lasování, táboření, nebo odborek, ale právě té oblasti, kde my vidíme podstatu skautingu.

Snad se i zde nakonec shodnem, Nedovedu si totiž představit zde v exilu někoho, hlásícího se ke skautingu, který by se stavěl z uvedeného důvodu výbojně proti. Proč by se totiž jinak ke skautingu hlásil? Možná, že se najdou takoví, kteří nám „fantastům“ ztrativším kontakt s přítomností tohle podivínské blouznění budou ochotni trpět jako konformní úlytbu ve jménu své tolerance. Myslíme si, že oni jsou proti nám o něco velmi cenného ochuzeni, my však respektujeme každé přesvědčení a očekáváme totéž od ostatních.

Dr. Fanderlík v dopise, jímž odmítal členství v PU uvádí, že „Výchovná zásada“ dovolávající se náboženského prvku výchovy je pro něj nepřijatelná. Ne z důvodů formulace (která, protože pro mnohé nesrozumitelná, opravdu nejšťastnější nebyla), ale, protože: (zhruba řečeno) „...již za Rakouska otevíral náš skauting brány každému bez rozdílu a zavírat je dnes před někým by byl krok zpět.“ Je toho názoru, že by bylo nedemokratické vylučovat ty, kteří nemají, jak píše „milost víry“.

Vylučovat z čeho? Předpokládáme, že kdo se ke skautingu hlásí, poučí se o co jde a akceptuje jej v celém rozsahu a je si při tom vědom z toho plynoucích závazků.

Také výchovná zásada PU se mi nezdá nijak násilnická. Prohlásuje: „...Čsl. Skauting v exilu (míněno jako organizace - pozn. pisatele) uznává náboženský prvek ve výchově svého dorostu, je však naprosto nestranný ve svém postoji vůči takové náboženské výchově. Jeho stanovisko je, že církve, či vyznání, k nimž jednotlivci přísluší budou věnovat rozhodnou pozornost jejich náboženskému životu.“ Tedy dává se zde mimo jiné na vědomí, že Čsl. Skauting v exilu není náboženská organizace.

Snad dodatek: „Pouze osoby, které souhlasí s prohlášením této výchovné zásady budou oprávněny k tomu, aby byly pověřeny vedením v provádění skautského programu.“, byl asi pro dr. Fanderlíka nepřijatelný. Já však ani v tom nespatruji něco, co by někoho nutilo

znásilňovat své přesvědčení. Tuším, že zde byl použit nějaký americký vzor.

Skauting nebyl zakládán jako náboženská organizace a nikdy ji ani nebyl. B.P. to výslovně zdůrazňoval. S tím ovšem, že náboženský prvek je jeho organickou součástí a respektování víry v Boha základem kamenem. Skauting klade tu víru jako podmínku, ale je tolerantní ke každé víře a neváže ji právě proto na žádnou církev, aby nikomu neuzavíral cestu.

Dr. Fanderlík připouští tvoření homogenních oddílů. I v této otázce nejsme zcela jednotni. My považujeme existenci homogenních oddílů ve skautské organizaci spíše za perversi, než výhodu. Ne v tom smyslu, že se mohou sdružovat děti stejného vyznání, ale tak, jak ta praxe mnohdy vypadala, kdy docházelo k záměrné izolaci, k vytváření určitého Gheta. Když byly homogenní oddíly rozpuštěny již v roce 68, prakticky před sněmem, nezvedl se žádný hlas, že není-li možná existence jedné části bratrstva, pak ani ta zbývající nemůže žít. Jak také mohl. To přece museli "zachraňovat" co se ještě dalo. Tyhle praktiky se dají provozovat u nějaké firmy s nemovitostmi, ale ne u hnutí, které má plná ústa morálních hodnot.

V témže dopise ovšem prohlašuje dr. Fanderlík, že je také katolík a že považuje náboženství za důležitou složku lidské kultury. Toto přiznání jistě překvapí některé jeho vyznavače doma ve vlasti, kteří je budou považovat za jeho chybu, o které nevěděli. Nam to však může pomoci najít společnou základnu snadněji, než jsme si vůbec představovali.

Bylo by nespravedlivé a nešťastné, kdyby nám bylo vytykáno, že chceme považovat ve smyslu skautského bratrství za bratry jen ty, kteří se hlásí ke stejným principům. Tím těm ostatním žádnou křivdu nepácháme. Těm budeme rádi přáteli jak zákon káže - přítelem všech lidí dobré vůle. Náš vztah nebude nepřátelský a vezmeme klidně na vědomí, ustaví-li se jiná organizace, třeba i s názvem Junák a hlásící se jako dědic a potomek Junáka. Jen když to nezastřeně prohlásí ve svém programu, aby zase nebyly zmatky.

Najde-li taková organizace dost rodičů, kteří jí svěří své děti, budeme ji přát úspěch a kromě oblasti, kde se naše ~~maxxxx~~ zásady rozcházejí, se jistě najde dost prostoru k užitečné spolupráci.

Všichni se dovoláváme jednoty a v názoru na její potřebu jsme jednotni. Předně je však velká otázka, zda nějaká jednota mezi námi je vůbec možná, na jakých principech, v jakém rámci a do jaké hloubky a šíře. Zatím je prostor našich dosavadních vztahů tak nepřehledný a neprobadatelný, že nelze spolehlivě udělat žádný závěr. Nemělo by smyslu pokoušet se o násilnou jednotu nutící k nepřipustným kompromisům tam, kde různost názorů je příliš velká a nepřekonatelná. Jistě je snazší dosáhnout jednoty u chovatelů drobného zvířectva a filatelistů, u hnutí, které má nějaký ideový program. Co je to vlastně jednota? Nechci se ~~maxxxxxx~~ pouštět do nějakého traktátu o jednotě. V těch podstatných rysech se naše představy jistě shodují.

Ta naše dosavadní nejednota je svým způsobem docela organická. Vyrůstali jsme z tak různých podmínek a v tak vzájemné izolaci, že tomu ani jinak být nemůže. Přišli jsme z tak různých končin času a prostoru, že to "zmatení jazyků" je docela logické. To není také ten vlastní hřích. Ten spočívá v nedostatku snahy tento stav překonat. Pro nás zde ta jednota není možná ani tak důležitá jako pro ty doma, kteří ji od nás očekávají a naše selhání by nám neodpustili. Nepodářili-li se nám ji dosáhnout, t.j. jednotné organizace, pak bychom neměli alespoň příliš okatě demonstrovat svoji nejednotu.

Z naší strany si dovoluji slíbit hledat společnou bázi velmi trpělivě a nedopustit, aby překážkou jednoty byla skupinová nevraživost a osobní averse. Očekáváme podobný postoj ode všech a doufáme, že tam, kde se to ukáže potřebné, bude osobní prestiž podřízena zájmům věci.

Chceme usilovat o jednotu s velkou pružností v otázkách osobních a organizačních, ale bez ústupků v zásadách, které jsem již rozvedl a soudíme, že by bylo lépe se rozejít jako několik volně se přátelsky stýkajících skupin, než uzavřít nějaký prohnitý kompromis krátkého trvání.

Celkové vyhlídky naší činnosti, měřeno zkušenostmi z posledních táborů a pokud nezůstane jen při nich, nedávají důvod k nějakému pesimismu. Neunášíme se však nerealistickými představami o našich možnostech a rozsahu naší působnosti. Co do počtu členstva nebudeme moci soupeřit s jinými exil skaut. organizacemi (Maďaři mají 8 tisíc členů a výtečnou organizaci). Jak vyplývá z povahy našich exil. podmínek, nebude to dáno jen naším úsilím a zájmem dětí, ale též ochotou rodičů přinést určité oběti. Bude-li to množství vyváženo kvalitou, nebude to žádné neštěstí.

Ta skutečná práce může ale začít pořádně až tehdy, až přestaneme vybíjet energii, čas a nervy na válčení mezi sebou a uspořádáme své poměry. A o to se lze pokusit jedině sněmem. Je pravděpodobné, podaří-li se to, že se ukáže, že ten vztah jednotlivých skupin k ústřednímu vedení nebude tak bolestný a těsný a že dalekosáhla samostatnost bude dána už geografickými podmínkami. Funkce ústředí by pak měla být jednak symbolicky sjednocující, pomocná a její důležitý úkol by bylo koordinování činnosti a vztahu k jiným organizacím. ~~xxxxx~~

Sněm, resp. jeho příprava organizační, technická a obsahová a pak jeho uskutečnění, je tím nejdůležitějším konkrétním úkolem neodkladného řešení.

Je jistě plno argumentů upozorňujících na potíže a překážky této snahy. Pro nás však jiné východisko není. Není třeba si dokazovat, že z časových a finančních důvodů nelze uspořádat sněm, jehož by se mohli zúčastnit všichni v úvahu přicházející. Jeho uspořádání musí být přizpůsobeno exil. podmínkám a vlastní sjezd může být jen závěrečný symbolický akt spojený s volbou ústředních složek, při které by všichni, i nepřítomní měli možnost projevit svou vůli způsobem, zaručujícím nezneužití. To je technicky proveditelné a různé návrhy existují. Bude-li mezi námi natolik málo důvěry, můžeme požádat o pomoc při zajištění nezástranné volby některou jinou přátelenou organizací.

Předmětem jednání by mělo být organizační uspořádání našeho hnutí s přihlédnutím k existujícím strukturám a, neexistují-li již, vypracování stanov, programu a všeho, co k tomu patří.

Nejdůležitější část příprav sněmu, tedy rozprava, by měla probíhat na stránkách papíru, protože se jinak těžko poznáme a jiná možnost nás ani nenapadá. Je možné využít všech dosud existujících našich časopisů, ale je nutné zaručit, že je všichni zájemci obdrží. Pohodlnější a spolehlivější by bylo celou ~~celou~~ tuto diskusi soustředit do jednoho časopisu. "Skauting" nabízí pro tento účel nezástranně své stránky. Tento můj článek je také pokusem tuto rozpravu zahájit.

Protože těžiště naší dosavadní činnosti v exilu leží dnes v Evropě, soudíme, že by se sněm měl konat v příštím roce na evropském kontinentě. A to, podle počtu potenciálních zájemců buď ve Švýcarsku, nebo některé části Spolkové republiky Německo.

Protože však se v příštím roce koná v Norsku světové Jamboree, kterého se chce zúčastnit více bratří nejen z Evropy, ale i ze zámoří a při čemž i ta symbolická stránka věci není bez přitažlivosti, doporučujeme využít této příznivé okolnosti a navrhujeme svolat II. ex. skautský sněm během příštího roku, t.j. roku 1975 do Norska a žádáme všechny naše skauty a skautky, žijící ve svobodném světě, aby tuto výzvu přijali a podle svých možností ji podpořili.

Očekávali jsme tuto iniciativu původně od dr. Fanderlíka. Poté však, když dr. Fanderlík této možnosti vyplývající z funkce, která mu

byla I. sněmem udělena nevyužil a byla dána přednost ~~XXXX~~ pokusu dosažení exil. jednoty způsobem, jež podle našich představ neodpovídá demokratickým tradicím světa, v němž žijeme, ujali jsme se této iniciativy ve víře, že je dostatečný počet sester a bratrů v exilu, který důstojné a čestné konání sněmu zaručí a že jen tento čin může dát zdravé základy k příští činnosti.

Nabízíme k uspořádání sněmu svou organizaci a chceme zajistit, aby každá skupina a každý jednotlivec, který o to projeví zájem, měl právo podávat a prosazovat své návrhy a podílet se na přípravě a uskutečnění sněmu.

Stane-li se, že se reprezentativní počet pro toto svolání rozhodne, budeme se snažit jej uskutečnit i v tom případě, když nějaká dílčí skupina je bude svou neúčastí, ať již z jakýchkoliv důvodů bojkotovat. Presný termín, místo a konkrétní podmínky považujeme za věc vzájemné dohody. Jenom v jednom bodě budeme naléhat na dodržení našeho návrhu a to je uskutečnění sněmu v roce 1975.

Zda se podaří připravit stanovy a program hnutí do sjezdu je zatím těžko říci. Musíme se dohodnout kdo a jak by je připravoval. Snad by každá skupina měla vyjmenovat své mluvčí a jednatele a předložit návrhy, které by příští řádné ústředí teprve zpracovalo a konečné znění předložilo později znovu ke schválení.

V této fázi nechci podrobněji rozvádět naše představy o všech tématech, kterými by se měl sjezd zabývat. Chci nadhodit jen některé, o kterých soudíme, že by se jim měla věnovat pozornost a že bychom je rádi konfrontovali s názory jiných stran.

Bude nevyhnutelné objasnit si náš vztah k domovu, t.j. k vlasti a k událostem, jež se ~~XXXXXXXXXX~~ nás týkají.

Okolnosti, za nichž si jediné dovedeme představit existenci skautské organizace na území ČSR jsou prakticky totožné s podmínkami návratu do vlasti u těch, kteří tak zamýšlejí učinit. Tyto podmínky můžeme také deklarovat jako jediný politický cíl naší exil. organizace. To je existence svobodného suverenního státu s demokratickým systémem, postaveným na plném respektování charty lidských práv, nebo jiného politického nadnárodního celku, postaveného na stejných principech, ke kterému by přistoupily naše národy svobodnou volbou a kde by byla zaručena úplná nezávislost naší organizace.

Zásadu nezávislosti na jakékoliv stranické politice zde v exilu i jednou ve svobodné vlasti považujeme za nedotknutelnou a budeme vděční všem, kteří to vezmou na vědomí.

Vývoj ve vlasti se dá těžko předpovídat, avšak asi dlouho ještě nebude určován vnitřními podmínkami. Není třeba věšteckého nadání k tvrzení, že tento režim postavený na lži, nesvobodě a cizí nadvládě se jednoho dne zhroutí. Ten časový faktor je však věc pro obě strany neurčitelná. I když se nyní poměry spíše zhoršují, nelze vyloučit, že se časem vyskytne pokus ~~vzkřísit~~ po polském způsobu Junáka. Taková organizace nemůže být námi považována za skautskou, ale také nemůžeme mít nepřátelský vztah k dětem. Za jistých okolností se může ukázat jako užitečné navázat v určitých rovinách nějaké kontakty. To může platit i o ostatních dětských organizacích doma. Mělo by být naší zásadou, neuzavírat se a všude, kde je možnost přijatelných kontaktů, je využít. Za předpokladu, že naše vlastní organizace bude vnitřně plně stabilisovaná.

Největší nepřítel doma není komunistická věrouka, ale beznaděj a cynismus. Tedy pole, kde bychom měli mít co říci. Způsoby, jak to provádět jsou různé.

Naše užitečnost pro budoucí regulární organizaci ve vlasti může spočívat v tom, že se budeme stýkat s hnutím světovým a prožívat jeho vývoj a pomůžeme pak jednou překonat léta izolace a zprostředkovat vstřebání pozitivních a obranu proti negativním jevům tohoto vývoje.

V budoucí činnosti již konsolidovaného exil. hnutí spatřujeme dva důležité směry.

Ten nejdůležitější je vlastní práce s dětmi, tedy činnost výchovného odboru. Naštěstí je mezi námi řada zkušených praktiků, kteří v této oblasti hodně slibují. Podle jistých úkazů se dá domnívat, že jsou zajetí o vedení oddílů z mladších ročníků, kteří se pro ne zkušenost ostýchají přihlásit. Protože lesní školy v klasickém slova smyslu se zatím pořádat nedají, mohlo by být výpomocí uskutečnění jakési dálkové lesní školy, spojené později přímo s táborovou praxí. Zapomenout by se nemělo ani na evet. výcvikové možnosti našich hostitelů.

Druhý směr, také ne bez důležitosti, by mělo být navazování a udržování kontaktů s ostatními skautskými organizacemi, exil. i národnými, hledání kontaktů k ústředním organizacím a vůbec hledání způsobu, aby se povědomí o čl. skautingu nevytratilo ze skautského světa.

Když jsme s naší skupinou začali pracovat po našem příchodu na západ, naše činnost se zaměřila především na informování o situaci čl. skautingu prostřednictvím přednášek a osobních kontaktů. Abychom měli alespoň nějakou formu a při tom nekomplikovali nějakou naši již existující organizaci, s níž jsme doposud nebyli v kontaktu, nazvali jsme se pro-^{a)}stě Skautská informační služba čl. skautů v zahraničí. Jedním z jejich dalších cílů bylo shromažďování informací ze skautského světa. Jsme ochotni dát tuto stále ještě existující Službu příštímu Ústředí k dispozici.

Uvažovali jsme též a snad by stálo zato, tuto úvahu nezapomenout, vyvolat v život cosi jako skautskou sociální službu. Již dnes existuje ve světě dost našich krajanů, kteří žijí v osamění a jejichž existence není tak šťastná jako většiny z nás. Nemyslím, že bychom se zmohli na nějakou materiální pomoc, ale mnohdy už samotný zájem a lidský kontakt je dobrým skutkem a i radou se dá pomoci.

Můžeme i využít zvláštních podmínek nového začátku a dopřát si malou revoluci. V jednom článku Stopy byla výzva: "Raději méně zlatáků". Tento terminus technicus mi není zatím znám. Ale tuším, že je tím míněn typ funkcionářů, bažících více než po práci po honosných titulech a jiných vnějších formách vysokých funkcí. To v souvislosti s našimi podmínkami není bez stopy černého humoru. Lidé s psychopatickými sklony jsou sice všude a za normálních okolností má skautská praxe všelijaká lákadla i pro dospělé, ale takový nešťastník by to u nás asi moc nechytíl. Nedovedu si totiž představit, že by při naší práci mohl někdo najít nějaký jiný užitek než pocit, že dělá dobrou věc, která ho navíc baví.

Můžeme však hledat nějakou obranu. Ponechme vnější lesk jen čestným funkcím pro zasloužilé pracovníky a ty funkce opravdu pracovní zbavme vší vnější přitažlivosti, včetně názvu funkcí. Bohoděkujeme se, že postavíme na žebříčku našeho uznání nejvýše tu činnost, která je pro nás nejdůležitější, nejnáročnější a které se nejvíc přináší oběti, t.j. vedení oddílu. Já věřím, že svědomité vedení oddílu dá víc námahy, než reprezentace celého skautského hnutí. Dopřejme tomuto uznání i vnější formy. Na př. označením na kroji, že za nejvyšší funkci považujeme vedoucího oddílu a že všechny ostatní funkce jsou jen pomocné. Vraťme se k onomu antickému ideálu, kdy funkce nebyla hodností, ale službou. Jsem příliš ne zkušený v organizaci a nechtěl bych přivolat nějakou katastrofu zrušením zaběhnutých forem. Ale naše podmínky jsou zvláštní a za úvahu to stojí.

Personální otázka by ve skautském hnutí jaksí neměla dělat potíže, myslím si. Ale ten ideální stav je asi opravdu jen ideál a my jsme všichni lidé se vším, co k tomu patří. Naše hnutí by se mělo opírat o osobnosti, ale mělo by se vyvarovat vytváření božstev, nebo, mám-li použít výraz z komunistické hantýrky - kultů a kultů osobnosti. S pádem božstva se zaviklá i hnutí a také poznání, že

osobní kvality jedince nemusí být vždy přímo úměrné stupni jeho popularity, pronikly pomalu i do širokých vrstev.

Jsou i jiná nebezpečí z této strany. Kdysi mi jeden zkušený činovník řekl: "Někdy je těžší se od některých lidí oprostit, než nové získat." Tím byli míněni lidé, kteří to třeba ani tak špatně nemyslí, ale jejich vlastnosti nejsou příznivé pro spolkovou činnost a kteří hledají ve skautingu náhrady za úspěchy, které jim byly odepřeny jinde. Pak se vyskytuje i jeden typ zcela moderní. Typ managera, kterému přinesl potměšilý osud skauting do cesty. Kterého nevzrušuje věc tak subtilní jako je skautský duch a který soudí, že kromě druhu krmení není rozdílu mezi řízením skautské organizace a velkoslepičárny. V takových případech se můžeme obracet jen s prosbou k nebesům, aby nás od všech neštěstí uchrániti ráčila.

Nemám tušení, jakou odezvu bude mít, co jsem zde vše napsal. Zda dojde ohlasu, či dokonce souhlasu, nebo bude-li to jen kámen vržený na už příliš zlenivělou hladinu.

To, co jsem napsal nejsou jen mé názory. Je v nich hodně osobního zaujetí, ale i to je společné nám a těm doma, za které chci mluvit. Pro nás je skauting způsob života, řehole a obětovali jsme mu příliš mnoho, než abychom se bez zaujetí dívali, co se s ním děje.

Ti bývalí doma, co se upsali partajnímu "pokroku" to nazvou reakční. Ale to je v pořádku. Z těchto úst to přijmeme jako poctu a projev uznání. Neznáme totiž dnes nic reakčnějšího a humanitě nepřátelštějšího, než současnou komunistickou praxi.

Možná, že i u těch, kterým je to určeno, nebude vše pochopeno. Že někdo v tom uvidí víc bezohlednosti, než dobré vůle. Že v tom budou spatřovat osobní útoky. To by byl zarmucující omyl. Kromě prof. Kratochvíla neznám osobně nikoho, koho by se to mohlo týkat a soudím jen podle činů, které jsou mi známy. Proti nařčení z pomlouvání se hájím tím, že každý má možnost je vyvrátit. Já mu za to budu vděčen a omluvím se.

Byl to můj pokus odpovědět na onu výzvu: "Bratři, sejměte masky..."

Dotkl jsem se otázek, které nás musí nutně buď sblížit, nebo ještě více oddálit. Možná, že způsobí úplně nová přeskupení v našich řadách.

Snad se mi podařilo říci o nás "nových" těm starším a chci znovu zdůraznit, že my se vyvarujeme dívat se na naše starší bratry jako na spolek stárnoucích strejců bez zájmu o práci, omílajících do omrzení své zásluhy. My zase budeme vděční, když na nás nebude hleděno jako na hordu neurvalých kluků, zbrkle demontujících dílo svých předchůdců. Můžeme se navzájem od sebe učit a musíme navzájem spolupracovat. Odezva na uspořádání sněmu bude ukázkou zdravoti demokratického citění mezi námi. Je zarmucující, že slova bratr a ~~sestra~~ sestra degradovala na spolkové titulování. Vraťme jim jejich obsah tím, že zasedneme k jednomu stolu a zkusíme se domluvit. Nedokážeme-li ani tento pokus, pak už nám není pomoci.

Přejeme si naše hnutí vyvést z bludného kruhu, ve kterém se potácí. To lze jen k sobě samým bezohledným a sebezraňujícím odhalením kořenu věci.

Herakles musel ke splnění jednoho svého úkolu, který nebyl nepodobný našemu, vyvést řeku z jejího koryta. Nám stačí uspořádat sněm a ten rozhodne, zda se naše hnutí rozletí do světa jako znovuzrozený Fénix, nebo jen houf vrabců.

Sněm můžeme uspořádat bez velkého harašení a rozruchu na veřejnosti. Mezi sebou můžeme na sebe vrčet i cenit zuby, jen když neztratíme vůli dojít k cíli. To, zda vůbec a jak ten sněm uskutečníme, to budou ty naše stopy, které ti po nás budou pečlivě studovat. Nerad bych se dočkal pohrdání.